Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ଅଙ୍ଗୁତ୍ତରନିକାୟୋ

ଦୁକନିପାତପାଢଇ

୧। ପଠମପଣ୍ଣାସକଂ

୧। କମ୍ମକରଣୱଗ୍ଗୋ

୧। ୱଜ୍ଜସୁତ୍ତଂ

୧। ଏୱଂ ମେ ସୁତଂ – ଏକଂ ସମୟଂ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିୟଂ ୱିହରତି ଜେତୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତତ୍ର ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି। ‘‘ଭଦନ୍ତେ’’ତି ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ –

‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଜ୍ଜାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକଞ୍ଚ ୱଜ୍ଜଂ ସମ୍ପରାୟିକଞ୍ଚ ୱଜ୍ଜଂ । କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକଂ ୱଜ୍ଜଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକଚ୍ଚୋ ପସ୍ସତି ଚୋରଂ ଆଗୁଚାରିଂ ରାଜାନୋ ଗହେତ୍ୱା ୱିୱିଧା କମ୍ମକାରଣା [ୱିୱିଧାନି କମ୍ମକରଣାନି (କ।)] କାରେନ୍ତେ; କସାହିପି ତାଢଏନ୍ତେ, ୱେତ୍ତେହିପି ତାଢଏନ୍ତେ, ଅଦ୍ଧଦଣ୍ଡକେହିପି ତାଢଏନ୍ତେ, ହତ୍ଥମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତେ, ପାଦମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତେ, ହତ୍ଥପାଦମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତେ, କଣ୍ଣମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତେ, ନାସମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତେ, କଣ୍ଣନାସମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତେ, ବିଲଙ୍ଗଥାଲିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ସଙ୍ଖମୁଣ୍ଡିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ରାହୁମୁଖମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ଜୋତିମାଲିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ହତ୍ଥପଜ୍ଜୋତିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ଏରକୱତ୍ତିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ଚୀରକୱାସିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ଏଣେୟ୍ୟକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ବଢଇସମଂସିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, କହାପଣିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ଖାରାପତଚ୍ଛିକମ୍ପି [ଖାରାପଟିଚ୍ଛକମ୍ପି (ସ୍ୟା। କଂ। କ।)] କରୋନ୍ତେ, ପଲିଘପରିୱତ୍ତିକମ୍ପି କରୋନ୍ତେ, ପଲାଲପୀଠକମ୍ପି [ପଲାଲପିଟ୍ଠକମ୍ପି (ସୀ।)] କରୋନ୍ତେ, ତତ୍ତେନପି ତେଲେନ ଓସିଞ୍ଚନ୍ତେ, ସୁନଖେହିପି ଖାଦାପେନ୍ତେ, ଜୀୱନ୍ତମ୍ପି ସୂଲେ ଉତ୍ତାସେନ୍ତେ, ଅସିନାପି ସୀସଂ ଛିନ୍ଦନ୍ତେ।

‘‘ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘ୟଥାରୂପାନଂ ଖୋ ପାପକାନଂ କମ୍ମାନଂ ହେତୁ ଚୋରଂ ଆଗୁଚାରିଂ ରାଜାନୋ ଗହେତ୍ୱା ୱିୱିଧା କମ୍ମକାରଣା କାରେନ୍ତି; କସାହିପି ତାଢଏନ୍ତି, ୱେତ୍ତେହିପି ତାଢଏନ୍ତି, ଅଦ୍ଧଦଣ୍ଡକେହିପି ତାଢଏନ୍ତି, ହତ୍ଥମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ପାଦମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ହତ୍ଥପାଦମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତି, କଣ୍ଣମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ନାସମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତି, କଣ୍ଣନାସମ୍ପି ଛିନ୍ଦନ୍ତି, ବିଲଙ୍ଗଥାଲିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ସଙ୍ଖମୁଣ୍ଡିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ରାହୁମୁଖମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ଜୋତିମାଲିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ହତ୍ଥପଜ୍ଜୋତିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ଏରକୱତ୍ତିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ଚୀରକୱାସିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ଏଣେୟ୍ୟକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ବଢଇସମଂସିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, କହାପଣିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ଖାରାପତଚ୍ଛିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ପଲିଘପରିୱତ୍ତିକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ପଲାଲପୀଠକମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ତତ୍ତେନପି ତେଲେନ ଓସିଞ୍ଚନ୍ତି, ସୁନଖେହିପି ଖାଦାପେନ୍ତି, ଜୀୱନ୍ତମ୍ପି ସୂଲେ ଉତ୍ତାସେନ୍ତି, ଅସିନାପି ସୀସଂ ଛିନ୍ଦନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚେୱ [ଅହଞ୍ଚେ (?)] ଖୋ ପନ ଏୱରୂପଂ ପାପକମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟଂ, ମମ୍ପି ରାଜାନୋ ଗହେତ୍ୱା ଏୱରୂପା ୱିୱିଧା କମ୍ମକାରଣା କାରେୟ୍ୟୁଂ; କସାହିପି ତାଢଏୟ୍ୟୁଂ…ପେ… ଅସିନାପି ସୀସଂ ଛିନ୍ଦେୟ୍ୟୁ’ନ୍ତି। ସୋ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକସ୍ସ ୱଜ୍ଜସ୍ସ ଭୀତୋ ନ ପରେସଂ ପାଭତଂ ୱିଲୁମ୍ପନ୍ତୋ ଚରତି। ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକଂ ୱଜ୍ଜଂ।

‘‘କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ପରାୟିକଂ ୱଜ୍ଜଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକଚ୍ଚୋ ଇତି ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତି – ‘କାୟଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ଖୋ ପନ ପାପକୋ ଦୁକ୍ଖୋ ୱିପାକୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟଂ, ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ପାପକୋ ଦୁକ୍ଖୋ ୱିପାକୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟଂ, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ପାପକୋ ଦୁକ୍ଖୋ ୱିପାକୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟଂ। ଅହଞ୍ଚେୱ ଖୋ ପନ କାୟେନ ଦୁଚ୍ଚରିତଂ ଚରେୟ୍ୟଂ, ୱାଚାୟ ଦୁଚ୍ଚରିତଂ ଚରେୟ୍ୟଂ , ମନସା ଦୁଚ୍ଚରିତଂ ଚରେୟ୍ୟଂ। କିଞ୍ଚ ତଂ ୟାହଂ ନ କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାୟଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରୟଂ ଉପପଜ୍ଜେୟ୍ୟ’ନ୍ତି। ସୋ ସମ୍ପରାୟିକସ୍ସ ୱଜ୍ଜସ୍ସ ଭୀତୋ କାୟଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାୟ କାୟସୁଚରିତଂ ଭାୱେତି, ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାୟ ୱଚୀସୁଚରିତଂ ଭାୱେତି, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାୟ ମନୋସୁଚରିତଂ ଭାୱେତି, ସୁଦ୍ଧଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି। ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ପରାୟିକଂ ୱଜ୍ଜଂ। ‘‘ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ୱଜ୍ଜାନି। ତସ୍ମାତିହ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକସ୍ସ ୱଜ୍ଜସ୍ସ ଭାୟିସ୍ସାମ, ସମ୍ପରାୟିକସ୍ସ ୱଜ୍ଜସ୍ସ ଭାୟିସ୍ସାମ, ୱଜ୍ଜଭୀରୁନୋ ଭୱିସ୍ସାମ ୱଜ୍ଜଭୟଦସ୍ସାୱିନୋ’ତି। ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ୱଜ୍ଜଭୀରୁନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଜ୍ଜଭୟଦସ୍ସାୱିନୋ ଏତଂ ପାଟିକଙ୍ଖଂ ୟଂ ପରିମୁଚ୍ଚିସ୍ସତି ସବ୍ବୱଜ୍ଜେହୀ’’ତି। ପଠମଂ।

୨। ପଧାନସୁତ୍ତଂ

୨। ''ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଧାନାନି ଦୁରଭିସମ୍ଭୱାନି ଲୋକସ୍ମିଂ। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଯଞ୍ଚ ଗିହୀନଂ ଅଗାରଂ ଅଜ୍ଝାୱସତଂ ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତସେନାସନଗିଲାନପଚ୍ଚଯଭେସଜ୍ଜପରିକ୍ଖାରାନୁପ୍ପଦାନତ୍ଥଂ ପଧାନଂ, ଯଞ୍ଚ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତାନଂ ସବ୍ବୂପଧିପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗତ୍ଥଂ ପଧାନଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଧାନାନି ଦୁରଭିସମ୍ଭୱାନି ଲୋକସ୍ମିଂ।

''ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପଧାନାନଂ ଯଦିଦଂ ସବ୍ବୂପଧିପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗତ୍ଥଂ ପଧାନଂ। ତସ୍ମାତିହ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – 'ସବ୍ବୂପଧିପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗତ୍ଥଂ ପଧାନଂ ପଦହିସ୍ସାମା'ତି। ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବ''ନ୍ତି। ଦୁତିଯଂ।

୩। ତପନୀଯସୁତ୍ତଂ

୩। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ତପନୀଯା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି କାଯସୁଚରିତଂ; ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ କତଂ ହୋତି; ଅକତଂ ହୋତି ୱଚୀସୁଚରିତଂ; ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ମନୋସୁଚରିତଂ। ସୋ 'କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମେ କତ'ନ୍ତି ତପ୍ପତି, 'ଅକତଂ ମେ କାଯସୁଚରିତ'ନ୍ତି ତପ୍ପତି; 'ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମେ କତ'ନ୍ତି ତପ୍ପତି, 'ଅକତଂ ମେ ୱଚୀସୁଚରିତ'ନ୍ତି ତପ୍ପତି; 'ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମେ କତ'ନ୍ତି ତପ୍ପତି , 'ଅକତଂ ମେ ମନୋସୁଚରିତ'ନ୍ତି ତପ୍ପତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ତପନୀଯା''ତି। ତତିଯଂ।

୪। ଅତପନୀଯସୁତ୍ତଂ

୪। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ଅତପନୀଯା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କାଯସୁଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ; ୱଚୀସୁଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ; ମନୋସୁଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ। ସୋ 'କାଯସୁଚରିତଂ ମେ କତ'ନ୍ତି ନ ତପ୍ପତି, 'ଅକତଂ ମେ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତ'ନ୍ତି ନ ତପ୍ପତି; 'ୱଚୀସୁଚରିତଂ ମେ କତ'ନ୍ତି ନ ତପ୍ପତି, 'ଅକତଂ ମେ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତ'ନ୍ତି ନ ତପ୍ପତି; 'ମନୋସୁଚରିତଂ ମେ କତ'ନ୍ତି ନ ତପ୍ପତି, 'ଅକତଂ ମେ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତ'ନ୍ତି ନ ତପ୍ପତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଅତପନୀଯା''ତି। ଚତୁତ୍ଥଂ।

୫। ଉପଞ୍ଞାତସୁତ୍ତଂ

୫। ''ଦ୍ୱିନ୍ନାହଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମାନଂ ଉପଞ୍ଞାସିଂ – ଯା ଚ ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠିତା କୁସଲେସୁ ଧମ୍ମେସୁ, ଯା ଚ ଅପ୍ପଟିୱାନିତା ପଧାନସ୍ମିଂ। ଅପ୍ପଟିୱାନୀ ସୁଦାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଦହାମି – 'କାମଂ ତଚୋ ଚ ନ୍ହାରୁ [ନହାରୁ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ଚ ଅଟ୍ଠି ଚ ଅୱସିସ୍ସତୁ, ସରୀରେ ଉପସୁସ୍ସତୁ ମଂସଲୋହିତଂ, ଯଂ ତଂ ପୁରିସଥାମେନ ପୁରିସୱୀରିଯେନ ପୁରିସପରକ୍କମେନ ପତ୍ତବ୍ବଂ ନ ତଂ ଅପାପୁଣିତ୍ୱା ୱୀରିଯସ୍ସ ସଣ୍ଠାନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ'ତି। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପମାଦାଧିଗତା ସମ୍ବୋଧି, ଅପ୍ପମାଦାଧିଗତୋ ଅନୁତ୍ତରୋ ଯୋଗକ୍ଖେମୋ। ତୁମ୍ହେ ଚେପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପଟିୱାନଂ ପଦହେଯ୍ୟାଥ – 'କାମଂ ତଚୋ ଚ ନ୍ହାରୁ ଚ ଅଟ୍ଠି ଚ ଅୱସିସ୍ସତୁ, ସରୀରେ ଉପସୁସ୍ସତୁ ମଂସଲୋହିତଂ, ଯଂ ତଂ ପୁରିସଥାମେନ ପୁରିସୱୀରିଯେନ ପୁରିସପରକ୍କମେନ ପତ୍ତବ୍ବଂ ନ ତଂ ଅପାପୁଣିତ୍ୱା ୱୀରିଯସ୍ସ ସଣ୍ଠାନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ'ତି, ତୁମ୍ହେପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଚିରସ୍ସେୱ – ଯସ୍ସତ୍ଥାଯ କୁଲପୁତ୍ତା ସମ୍ମଦେୱ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜନ୍ତି ତଦନୁତ୍ତରଂ – ବ୍ରହ୍ମଚରିଯପରିଯୋସାନଂ ଦିଟ୍ଠେୱ ଧମ୍ମେ ସଯଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରିସ୍ସଥ। ତସ୍ମାତିହ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – 'ଅପ୍ପଟିୱାନଂ ପଦହିସ୍ସାମ। କାମଂ ତଚୋ ଚ ନ୍ହାରୁ ଚ ଅଟ୍ଠି ଚ ଅୱସିସ୍ସତୁ, ସରୀରେ ଉପସୁସ୍ସତୁ ମଂସଲୋହିତଂ, ଯଂ ତଂ ପୁରିସଥାମେନ ପୁରିସୱୀରିଯେନ ପୁରିସପରକ୍କମେନ ପତ୍ତବ୍ବଂ ନ ତଂ ଅପାପୁଣିତ୍ୱା ୱୀରିଯସ୍ସ ସଣ୍ଠାନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ'ତି। ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବ''ନ୍ତି। ପଞ୍ଚମଂ।

୬। ସଂଯୋଜନସୁତ୍ତଂ

୬। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯା ଚ ସଂଯୋଜନିଯେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଅସ୍ସାଦାନୁପସ୍ସିତା, ଯା ଚ ସଂଯୋଜନିଯେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ନିବ୍ବିଦାନୁପସ୍ସିତା। ସଂଯୋଜନିଯେସୁ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେସୁ ଅସ୍ସାଦାନୁପସ୍ସୀ ୱିହରନ୍ତୋ ରାଗଂ ନ ପଜହତି, ଦୋସଂ ନ ପଜହତି, ମୋହଂ ନ ପଜହତି। ରାଗଂ ଅପ୍ପହାଯ, ଦୋସଂ ଅପ୍ପହାଯ, ମୋହଂ ଅପ୍ପହାଯ ନ ପରିମୁଚ୍ଚତି ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି। ନ ପରିମୁଚ୍ଚତି ଦୁକ୍ଖସ୍ମାତି ୱଦାମି।

''ସଂଯୋଜନିଯେସୁ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେସୁ ନିବ୍ବିଦାନୁପସ୍ସୀ ୱିହରନ୍ତୋ ରାଗଂ ପଜହତି, ଦୋସଂ ପଜହତି, ମୋହଂ ପଜହତି। ରାଗଂ ପହାଯ, ଦୋସଂ

ପହାଯ, ମୋହଂ ପହାଯ, ପରିମୁଚ୍ଚତି ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି। ପରିମୁଚ୍ଚତି ଦୁକ୍ଖସ୍ମାତି ୱଦାମି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା''ତି। ଛଟ୍ଠଂ।

୭। କଣ୍ହସୁତ୍ତଂ

୭। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା କଣ୍ହା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅହିରିକଞ୍ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା କଣ୍ହା''ତି। ସତ୍ତମଂ।

୮। ସୁକ୍କସୁତ୍ତଂ

୮। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସୁକ୍କା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ହିରୀ [ହିରି (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ସୁକ୍କା''ତି। ଅଟ୍ଠମଂ।

୯। ଚରିଯସୁତ୍ତଂ

୯। ''ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସୁକ୍କା ଲୋକଂ ପାଲେନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ହିରୀ ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁକ୍କା ଧମ୍ମା ଲୋକଂ ନ ପାଲେଯ୍ୟୁଂ, ନଯିଧ ପଞ୍ଞାଯେଥ ମାତାତି ୱା ମାତୁଚ୍ଛାତି ୱା ମାତୁଲାନୀତି ୱା ଆଚରିଯଭରିଯାତି ୱା ଗରୂନଂ ଦାରାତି ୱା। ସମ୍ଭେଦଂ ଲୋକୋ ଅଗମିସ୍ସ, ଯଥା ଅଜେଳକା କୁକ୍କୁଟସୂକରା ସୋଣସିଙ୍ଗାଲା [ସୋଣସିଗାଲା (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)]। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେ ଦ୍ୱେ ସୁକ୍କା ଧମ୍ମା ଲୋକଂ ପାଲେନ୍ତି ତସ୍ମା ପଞ୍ଞାଯତି [ପଞ୍ଞାଯନ୍ତି (ସୀ।)] ମାତାତି ୱା ମାତୁଚ୍ଛାତି ୱା ମାତୁଲାନୀତି ୱା ଆଚରିଯଭରିଯାତି ୱା ଗରୂନଂ ଦାରାତି ୱା''ତି। ନୱମଂ।

୧୦। ୱସ୍ସୂପନାଯିକସୁତ୍ତଂ

୧୦। ''ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପନାଯିକା। କତମା ଦ୍ୱେ? ପୁରିମିକା ଚ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ୱସ୍ସୂପନାଯିକା''ତି। ଦସମଂ।

କମ୍ମକରଣୱଗ୍ଗୋ ପଠମୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ୱଜ୍ଜା ପଧାନା ଦ୍ୱେ ତପନୀଯା, ଉପଞ୍ଞାତେନ ପଞ୍ଚମଂ;

ସଂଯୋଜନଞ୍ଚ କଣ୍ହଞ୍ଚ, ସୁକ୍କଂ ଚରିଯା ୱସ୍ସୂପନାଯିକେନ ୱଗ୍ଗୋ।

୨। ଅଧିକରଣଵଗ୍ଗୋ

୧୧। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି , ଭିକ୍ଖଵେ, ବଲାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଞ୍ଚ ଭାଵନାବଲଞ୍ଚ। କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଏକଚ୍ଚୋ ଇତି ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତି – ‘କାଯଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ଖୋ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚ, ଵଚୀଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚ, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚା’ତି। ସୋ ଇତି ପଟିସଙ୍ଖାଯ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ କାଯସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ଵଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ ଵଚୀସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ ମନୋସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ସୁଦ୍ଧଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଂ।

‘‘କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭାଵନାବଲଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯମିଦଂ [ଯଦିଦଂ (ସୀ।)] ଭାଵନାବଲଂ ସେଖାନମେତଂ [ସେଖମେତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ।)] ବଲଂ। ସେଖଞ୍ହି ସୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ବଲଂ ଆଗମ୍ମ ରାଗଂ ପଜହତି, ଦୋସଂ ପଜହତି, ମୋହଂ ପଜହତି। ରାଗଂ ପହାଯ, ଦୋସଂ ପହାଯ, ମୋହଂ ପହାଯ ଯଂ ଅକୁସଲଂ ନ ତଂ କରୋତି, ଯଂ ପାପଂ ନ ତଂ ସେଵତି। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭାଵନାବଲଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ୱେ ବଲାନୀ’’ତି।

୧୨। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବଲାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଞ୍ଚ ଭାଵନାବଲଞ୍ଚ। କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଏକଚ୍ଚୋ ଇତି ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତି – ‘କାଯଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ଖୋ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚ, ଵଚୀଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚ, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚା’ତି। ସୋ ଇତି ପଟିସଙ୍ଖାଯ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ କାଯସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ଵଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ ଵଚୀସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ ମନୋସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ସୁଦ୍ଧଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଂ।

‘‘କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭାଵନାବଲଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁ ସତିସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି ଵିଵେକନିସ୍ସିତଂ ଵିରାଗନିସ୍ସିତଂ ନିରୋଧନିସ୍ସିତଂ ଵୋସଗ୍ଗପରିଣାମିଂ, ଧମ୍ମଵିଚଯସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି… ଵୀରିଯସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି… ପୀତିସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି… ପସ୍ସଦ୍ଧିସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି… ସମାଧିସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି… ଉପେକ୍ଖାସମ୍ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଂ ଭାଵେତି ଵିଵେକନିସ୍ସିତଂ ଵିରାଗନିସ୍ସିତଂ ନିରୋଧନିସ୍ସିତଂ ଵୋସଗ୍ଗପରିଣାମିଂ । ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭାଵନାବଲଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ୱେ ବଲାନୀ’’ତି।

୧୩। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବଲାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଞ୍ଚ ଭାଵନାବଲଞ୍ଚ। କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ , ଏକଚ୍ଚୋ ଇତି ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତି – ‘କାଯଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ଖୋ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚ, ଵଚୀଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ଖୋ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚ, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ଖୋ ପାପକୋ ଵିପାକୋ ଦିଟ୍ଠେ ଚେଵ ଧମ୍ମେ ଅଭିସମ୍ପରାଯଞ୍ଚା’ତି। ସୋ ଇତି ପଟିସଙ୍ଖାଯ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ କାଯସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ଵଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ ଵଚୀସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ପହାଯ ମନୋସୁଚରିତଂ ଭାଵେତି, ସୁଦ୍ଧଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଂ।

‘‘କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭାଵନାବଲଂ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁ ଵିଵିଚ୍ଚେଵ କାମେହି, ଵିଵିଚ୍ଚ ଅକୁସଲେହି ଧମ୍ମେହି ସଵିତକ୍କଂ ସଵିଚାରଂ ଵିଵେକଜଂ ପୀତିସୁଖଂ ପଠମଂ ଝାନଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ଵିହରତି। ଵିତକ୍କଵିଚାରାନଂ ଵୂପସମା ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସମ୍ପସାଦନଂ ଚେତସୋ ଏକୋଦିଭାଵଂ ଅଵିତକ୍କଂ ଅଵିଚାରଂ ସମାଧିଜଂ ପୀତିସୁଖଂ ଦୁତିଯଂ ଝାନଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ଵିହରତି। ପୀତିଯା ଚ ଵିରାଗା ଉପେକ୍ଖକୋ ଚ ଵିହରତି ସତୋ ଚ ସମ୍ପଜାନୋ, ସୁଖଞ୍ଚ କାଯେନ ପଟିସଂଵେଦେତି, ଯଂ ତଂ ଅରିଯା ଆଚିକ୍ଖନ୍ତି – ‘ଉପେକ୍ଖକୋ ସତିମା ସୁଖଵିହାରୀ’ତି ତତିଯଂ ଝାନଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ଵିହରତି। ସୁଖସ୍ସ ଚ ପହାନା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଚ ପହାନା ପୁବ୍ବେଵ ସୋମନସ୍ସଦୋମନସ୍ସାନଂ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ଉପେକ୍ଖାସତିପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଚତୁତ୍ଥଂ ଝାନଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ଵିହରତି। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭାଵନାବଲଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ୱେ ବଲାନୀ’’ତି।

୧୪। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖଵେ, ତଥାଗତସ୍ସ ଧମ୍ମଦେସନା। କତମା ଦ୍ୱେ? ସଂଖିତ୍ତେନ ଚ ଵିତ୍ଥାରେନ ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ୱେ ତଥାଗତସ୍ସ ଧମ୍ମଦେସନା’’ତି।

୧୫। ‘‘ଯସ୍ମିଂ , ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଧିକରଣେ ଆପନ୍ନୋ [ଆପତ୍ତାପନ୍ନୋ (କ।)] ଚ ଭିକ୍ଖୁ ଚୋଦକୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ନ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାଵ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚଵେକ୍ଖନ୍ତି ତସ୍ମେତଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଧିକରଣେ ପାଟିକଙ୍ଖଂ ଦୀଘତ୍ତାଯ ଖରତ୍ତାଯ ଵାଳତ୍ତାଯ ସଂଵତ୍ତିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ନ ଫାସୁଂ [ନ ଫାସୁ (କ।)] ଵିହରିସ୍ସନ୍ତୀତି

[ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। କା)]। ଯସ୍ମିଞ୍ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଧିକରଣେ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ଚୋଦକୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି ତସ୍ମେତଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଧିକରଣେ ପାଟିକଙ୍ଖଂ ନ ଦୀଘତ୍ତାଯ ଖରତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ସଂୱତ୍ତିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଫାସୁଂ ୱିହରିସ୍ସନ୍ତୀତି।

''କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଇତି ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତି – 'ଅହଂ ଖୋ ଅକୁସଲଂ ଆପନ୍ନୋ କଞ୍ଚିଦେୱ [କିଞ୍ଚିଦେୱ (କା)] ଦେସଂ କାଯେନ। ମଂ ସୋ [ତସ୍ମା ମଂ ସୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଭିକ୍ଖୁ ଅଦ୍ଦସ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ନୋ ଚେ ଅହଂ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜେଯ୍ୟଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ, ନ ମଂ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ପସ୍ସେଯ୍ୟ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଅହଂ ଅକୁସଲଂ ଆପନ୍ନୋ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ, ତସ୍ମା ମଂ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଦ୍ଦସ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ଦିସ୍ୱା ଚ ପନ ମଂ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ ଅନତ୍ତମନୋ ଅହୋସି। ଅନତ୍ତମନୋ ସମାନୋ ଅନତ୍ତମନୱଚନଂ [ଅନତ୍ତମନୱାଚଂ (କା)] ମଂ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅୱଚ। ଅନତ୍ତମନୱଚନାହଂ [ଅନତ୍ତମନୱାଚଂ ନାହଂ (କା)] ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱୁତ୍ତୋ ସମାନୋ ଅନତ୍ତମନୋ [ଅତ୍ତମନୋ (କା)] ଅହୋସିଂ। ଅନତ୍ତମନୋ ସମାନୋ ପରେସଂ ଆରୋଚେସିଂ। ଇତି ମମେୱ ତତ୍ଥ ଅଚ୍ଚଯୋ ଅଚ୍ଚଗମା ସୁଙ୍କଦାଯକଂୱ ଭଣ୍ଡସ୍ମିନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆପନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି।

''କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖବେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖବେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଇତି ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତି – 'ଅଯଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅକୁସଲଂ ଆପନ୍ନୋ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ଅହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଦ୍ଦସଂ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ନୋ ଚେ ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜେଯ୍ୟ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ, ନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟଂ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଅଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅକୁସଲଂ ଆପନ୍ନୋ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ, ତସ୍ମା ଅହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଦ୍ଦସଂ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ। ଦିସ୍ୱା ଚ ପନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅକୁସଲଂ ଆପଜ୍ଜମାନଂ କିଞ୍ଚିଦେୱ ଦେସଂ କାଯେନ ଅନତ୍ତମନୋ ଅହୋସିଂ। ଅନତ୍ତମନୋ ସମାନୋ ଅନତ୍ତମନୱଚନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅୱଚଂ। ଅନତ୍ତମନୱଚନାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ମଯା ୱୁତ୍ତୋ ସମାନୋ ଅନତ୍ତମନୋ ଅହୋସି। ଅନତ୍ତମନୋ ସମାନୋ ପରେସଂ ଆରୋଚେସି। ଇତି ମମେୱ ତତ୍ଥ ଅଚ୍ଚଯୋ ଅଚ୍ଚଗମା ସୁଙ୍କଦାଯକଂୱ ଭଣ୍ଡସ୍ମିନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି।

''ଯସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଧିକରଣେ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ଚୋଦକୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ନ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି ତସ୍ମେତଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଧିକରଣେ ପାଟିକଙ୍ଖଂ ଦୀଘତ୍ତାଯ ଖରତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ସଂୱତ୍ତିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ନ ଫାସୁଂ ୱିହରିସ୍ସନ୍ତୀତି। ଯସ୍ମିଞ୍ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଧିକରଣେ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ଚୋଦକୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ସାଧୁକଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖତି ତସ୍ମେତଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଧିକରଣେ ପାଟିକଙ୍ଖଂ ନ ଦୀଘତ୍ତାଯ ଖରତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ସଂୱତ୍ତିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଫାସୁ ୱିହରିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି।

୧୬। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି। ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ କଥଂ ସାରଣୀଯଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କୋ ନୁ ଖୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ ଯେନ ମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି?
''ଅଧମ୍ମଚରିଯାୱିସମଚରିଯାହେତୁ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି।

''କୋ ନୁ ଖୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ ଯେନ ମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି? ''ଧମ୍ମଚରିଯାସମଚରିଯାହେତୁ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ , ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି।

''ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭୋ ଗୋତମ! ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭୋ ଗୋତମ! ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭୋ ଗୋତମ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ [ନିକୁଜ୍ଜିତଂ (କା)] ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେଯ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେଯ୍ୟ – 'ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀ'ତି, ଏୱମେୱଂ ଭୋତା ଗୋତମେନ ଅନେକପରିଯାଯେନ ଧମ୍ମୋ ପକାସିତୋ। ଏସାହଂ ଭୱନ୍ତଂ ଗୋତମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ । ଉପାସକଂ ମଂ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ''ନ୍ତି।

୧୭। ଅଥ ଖୋ ଜାଣୁସ୍ସୋଣି [ଜାଣୁସୋଣି (କା)] ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି। ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ

କଥଂ ସାରଣୀଯଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଜାଣୁସ୍ସୋଣି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କୋ ନୁ ଖୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ ଯେନ ମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି? ''କତତ୍ତା ଚ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଅକତତ୍ତା ଚ। ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି। ''କୋ ପନ, ଭୋ ଗୋତମ, ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ ଯେନ ମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି? ''କତତ୍ତା ଚ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଅକତତ୍ତା ଚ। ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି। ''ନ ଖୋ ଅହଂ ଇମସ୍ସ ଭୋତୋ ଗୋତମସ୍ସ ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଅୱିଭତ୍ତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନାମି। ସାଧୁ ମେ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ତଥା ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁ ଯଥା ଅହଂ ଇମସ୍ସ ଭୋତୋ ଗୋତମସ୍ସ ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଅୱିଭତ୍ତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ''ତେନ ହି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ସୁଣାହି, ସାଧୁକଂ ମନସି କରୋହି; ଭାସିସ୍ସାମୀ''ତି। ''ଏୱଂ ଭୋ''ତି ଖୋ ଜାଣୁସ୍ସୋଣି ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି। ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ –

''ଇଧ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି କାଯସୁଚରିତଂ; ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ୱଚୀସୁଚରିତଂ; ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ମନୋସୁଚରିତଂ। ଏୱଂ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, କତତ୍ତା ଚ ଅକତତ୍ତା ଚ ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତି। ଇଧ ପନ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କାଯସୁଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ; ୱଚୀସୁଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ; ମନୋସୁଚରିତଂ କତଂ ହୋତି, ଅକତଂ ହୋତି ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ। ଏୱଂ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, କତତ୍ତା ଚ ଅକତତ୍ତା ଚ ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି।

''ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ , ଭୋ ଗୋତମ…ପେ… ଉପାସକଂ ମଂ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ''ନ୍ତି।

୧୮। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ – ''ଏକଂସେନାହଂ, ଆନନ୍ଦ, ଅକରଣୀଯଂ ୱଦାମି କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତ''ନ୍ତି। ''ଯମିଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତା ଏକଂସେନ ଅକରଣୀଯଂ ଅକ୍ଖାତଂ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ତସ୍ମିଂ ଅକରଣୀଯେ କଯିରମାନେ କୋ ଆଦୀନୱୋ ପାଟିକଙ୍ଖୋ''ତି? ''ଯମିଦଂ, ଆନନ୍ଦ, ମଯା ଏକଂସେନ ଅକରଣୀଯଂ ଅକ୍ଖାତଂ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ତସ୍ମିଂ ଅକରଣୀଯେ କଯିରମାନେ ଅଯଂ ଆଦୀନୱୋ ପାଟିକଙ୍ଖୋ – ଅତ୍ତାପି ଅତ୍ତାନଂ ଉପୱଦତି, ଅନୁୱିଚ୍ଚ ୱିଞ୍ଞୂ ଗରହନ୍ତି, ପାପକୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ସମ୍ମୂଳ୍ହୋ କାଲଂ କରୋତି, କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ଯମିଦଂ, ଆନନ୍ଦ, ମଯା ଏକଂସେନ ଅକରଣୀଯଂ ଅକ୍ଖାତଂ କାଯଦୁଚ୍ଚରିତଂ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ ତସ୍ମିଂ ଅକରଣୀଯେ କଯିରମାନେ ଅଯଂ ଆଦୀନୱୋ ପାଟିକଙ୍ଖୋ''ତି।

''ଏକଂସେନାହଂ, ଆନନ୍ଦ, କରଣୀଯଂ ୱଦାମି କାଯସୁଚରିତଂ ୱଚୀସୁଚରିତଂ ମନୋସୁଚରିତ''ନ୍ତି। ''ଯମିଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତା ଏକଂସେନ କରଣୀଯଂ ଅକ୍ଖାତଂ କାଯସୁଚରିତଂ ୱଚୀସୁଚରିତଂ ମନୋସୁଚରିତଂ ତସ୍ମିଂ କରଣୀଯେ କଯିରମାନେ କୋ ଆନିସଂସୋ ପାଟିକଙ୍ଖୋ''ତି? ''ଯମିଦଂ, ଆନନ୍ଦ, ମଯା ଏକଂସେନ କରଣୀଯଂ ଅକ୍ଖାତଂ କାଯସୁଚରିତଂ ୱଚୀସୁଚରିତଂ ମନୋସୁଚରିତଂ ତସ୍ମିଂ କରଣୀଯେ କଯିରମାନେ ଅଯଂ ଆନିସଂସୋ ପାଟିକଙ୍ଖୋ – ଅତ୍ତାପି ଅତ୍ତାନଂ ନ ଉପୱଦତି, ଅନୁୱିଚ୍ଚ ୱିଞ୍ଞୂ ପସଂସନ୍ତି, କଲ୍ୟାଣୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଅସମ୍ମୂଳ୍ହୋ କାଲଂ କରୋତି, କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ଯମିଦଂ, ଆନନ୍ଦ, ମଯା ଏକଂସେନ କରଣୀଯଂ ଅକ୍ଖାତଂ କାଯସୁଚରିତଂ ୱଚୀସୁଚରିତଂ ମନୋସୁଚରିତଂ ତସ୍ମିଂ କରଣୀଯେ କଯିରମାନେ ଅଯଂ ଆନିସଂସୋ ପାଟିକଙ୍ଖୋ''ତି।

୧୯। ''ଅକୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଜହଥ। ସକ୍କା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅକୁସଲଂ ପଜହିତୁଂ। ନୋ ଚେଦଂ [ନୋ ଚେତଂ (ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ। କ।) ସଂ। ନି। ୩।୨୮ ପସ୍ସିତବ୍ବଂ], ଭିକ୍ଖୱେ, ସକ୍କା ଅଭୱିସ୍ସ ଅକୁସଲଂ ପଜହିତୁଂ, ନାହଂ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ – 'ଅକୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଜହଥା'ତି। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସକ୍କା ଅକୁସଲଂ ପଜହିତୁଂ ତସ୍ମାହଂ ଏୱଂ ୱଦାମି – 'ଅକୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଜହଥା'ତି। ଅକୁସଲଞ୍ଚ ହିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ [ଅକୁସଲଂ ଭିକ୍ଖୱେ (କ।)], ପହୀନଂ ଅହିତାଯ ଦୁକ୍ଖାଯ ସଂୱତ୍ତେଯ୍ୟ ନାହଂ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ – 'ଅକୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଜହଥା'ତି। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅକୁସଲଂ ପହୀନଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯ ସଂୱତ୍ତତି ତସ୍ମାହଂ ଏୱଂ ୱଦାମି – 'ଅକୁସଲଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଜହଥା''ତି।

''କୁସଲଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱେଥ। ସକ୍କା, ଭିକ୍ଖୱେ, କୁସଲଂ ଭାୱେତୁଂ। ନୋ ଚେଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସକ୍କା ଅଭୱିସ୍ସ କୁସଲଂ ଭାୱେତୁଂ, ନାହଂ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ – 'କୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱେଥା'ତି। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସକ୍କା କୁସଲଂ ଭାୱେତୁଂ ତସ୍ମାହଂ ଏୱଂ ୱଦାମି – 'କୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱେଥା'ତି।

କୁସଲଞ୍ଚ ହିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱିତଂ ଅହିତାଯ ଦୁକ୍ଖାଯ ସଂୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ନାହଂ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟଂ – 'କୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱେଥା'ତି। ଯସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, କୁସଲଂ ଭାୱିତଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯ ସଂୱତ୍ତତି ତସ୍ମାହଂ ଏୱଂ ୱଦାମି – 'କୁସଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱେଥା'''ତି।

୨୦। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସଦ୍ଧମ୍ମସ୍ସ ସମ୍ମୋସାଯ ଅନ୍ତରଧାନାଯ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଦୁନ୍ନିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ଅତ୍ଥୋ ଚ ଦୁନ୍ନୀତୋ। ଦୁନ୍ନିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନସ୍ସ ଅତ୍ଥୋପି ଦୁନ୍ନଯୋ ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ସଦ୍ଧମ୍ମସ୍ସ ସମ୍ମୋସାଯ ଅନ୍ତରଧାନାଯ ସଂୱତ୍ତନ୍ତୀ''ତି।

୨୧। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସଦ୍ଧମ୍ମସ୍ସ ଠିତିଯା ଅସମ୍ମୋସାଯ ଅନନ୍ତରଧାନାଯ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସୁନିକ୍ଖିତ୍ତଞ୍ଚ ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ଅତ୍ଥୋ ଚ ସୁନୀତୋ। ସୁନିକ୍ଖିତ୍ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଦବ୍ୟଞ୍ଜନସ୍ସ ଅତ୍ଥୋପି ସୁନଯୋ ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ସଦ୍ଧମ୍ମସ୍ସ ଠିତିଯା ଅସମ୍ମୋସାଯ ଅନନ୍ତରଧାନାଯ ସଂୱତ୍ତନ୍ତୀ''ତି।

ଅଧିକରଣୱଗ୍ଗୋ ଦୁତିଯୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୩। ବାଲୱଗ୍ଗୋ

୨୨। ‘‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ନ ପସ୍ସତି, ଯୋ ଚ ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସେନ୍ତସ୍ସ ଯଥାଧମ୍ମଂ ନପ୍ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି । ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ବାଲା’ତି। ‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଡିତା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ପସ୍ସତି, ଯୋ ଚ ଅଚ୍ଚଯଂ ଦେସେନ୍ତସ୍ସ ଯଥାଧମ୍ମଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଣ୍ଡିତା’’’ତି।

୨୩। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତଂ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଦୁଟ୍ଠୋ ୱା ଦୋସନ୍ତରୋ, ସଦ୍ଧୋ ୱା ଦୁଗ୍ଗହିତେନ [ଦୁଗ୍ଗହୀତେନ (ସୀ।)]। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ତଥାଗତଂ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତୀ’’ତି।

୨୪। ‘‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତଂ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଯୋ ଚ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ତଥାଗତଂ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତୀ’ତି। ‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତଂ ନାବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଯୋ ଚ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ତଥାଗତଂ ନାବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତୀ’’’ତି।

୨୫। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତଂ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ନେୟ୍ୟତ୍ଥଂ ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ନୀତତ୍ଥୋ ସୁତ୍ତନ୍ତୋତି ଦୀପେତି, ଯୋ ଚ ନୀତତ୍ଥଂ ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ନେୟ୍ୟତ୍ଥୋ ସୁତ୍ତନ୍ତୋତି ଦୀପେତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ତଥାଗତଂ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତୀ’’ତି।

୨୬। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତଂ ନାବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ନେୟ୍ୟତ୍ଥଂ ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ନେୟ୍ୟତ୍ଥୋ ସୁତ୍ତନ୍ତୋତି ଦୀପେତି , ଯୋ ଚ ନୀତତ୍ଥଂ ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ନୀତତ୍ଥୋ ସୁତ୍ତନ୍ତୋତି ଦୀପେତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ତଥାଗତଂ ନାବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତୀ’’ତି।

୨୭। ‘‘ପଟିଚ୍ଛନ୍ନକମ୍ମନ୍ତସ୍ସ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଗତୀନଂ ଅଞ୍ଞତରା ଗତି ପାଟିକଙ୍ଖା – ନିରଯୋ ୱା ତିରଚ୍ଛାନଯୋନି ୱାତି। ଅପ୍ପଟିଚ୍ଛନ୍ନକମ୍ମନ୍ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଗତୀନଂ ଅଞ୍ଞତରା ଗତି ପାଟିକଙ୍ଖା – ଦେୱା ୱା ମନୁସ୍ସା ୱା’’ତି।

୨୮। ‘‘ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକସ୍ସ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଗତୀନଂ ଅଞ୍ଞତରା ଗତି ପାଟିକଙ୍ଖା – ନିରଯୋ ୱା ତିରଚ୍ଛାନଯୋନି ୱା’’ତି।

୨୯। ‘‘ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠିକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଗତୀନଂ ଅଞ୍ଞତରା ଗତି ପାଟିକଙ୍ଖା – ଦେୱା ୱା ମନୁସ୍ସା ୱା’’ତି।

୩୦। ‘‘ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଟିଗ୍ଗାହା – ନିରଯୋ ୱା ତିରଚ୍ଛାନଯୋନି ୱା। ସୀଲୱତୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଟିଗ୍ଗାହା – ଦେୱା ୱା ମନୁସ୍ସା ୱା’’ତି [ଦେୱୋ ୱା ମନୁସ୍ସୋ ୱାତି (କ।)]।

୩୧। ‘‘ଦ୍ୱାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥୱସେ ସମ୍ପସ୍ସମାନୋ ଅରଞ୍ଞୱନପତ୍ଥାନି [ଅରଞ୍ଞେ ପୱନପତ୍ଥାନି (ସୀ। ପୀ।)] ପନ୍ତାନି ସେନାସନାନି ପଟିସେୱାମି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅତ୍ତନୋ ଚ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମସୁଖୱିହାରଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନୋ, ପଚ୍ଛିମଞ୍ଚ ଜନତଂ ଅନୁକମ୍ପମାନୋ। ଇମେ ଖୋ ଅହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅତ୍ଥୱସେ ସମ୍ପସ୍ସମାନୋ ଅରଞ୍ଞୱନପତ୍ଥାନି ପନ୍ତାନି ସେନାସନାନି ପଟିସେୱାମୀ’’ତି।

୩୨। ‘‘ଦ୍ୱେ ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ୱିଜ୍ଜାଭାଗିଯା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ସମଥୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱିତୋ କମତ୍ଥ [କିମତ୍ଥ (ସ୍ଯା। କଂ।), କତମତ୍ଥ (କ।)] ମନୁଭୋତି? ଚିତ୍ତଂ ଭାୱୀଯତି। ଚିତ୍ତଂ ଭାୱିତଂ କମତ୍ଥମନୁଭୋତି? ଯୋ ରାଗୋ ସୋ ପହୀଯତି। ୱିପସ୍ସନା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭାୱିତା କମତ୍ଥମନୁଭୋତି? ପଞ୍ଞା ଭାୱୀଯତି। ପଞ୍ଞା ଭାୱିତା କମତ୍ଥମନୁଭୋତି? ଯା ଅୱିଜ୍ଜା ସା ପହୀଯତି। ରାଗୁପକ୍କିଲିଟ୍ଠଂ ୱା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚିତ୍ତଂ ନ ୱିମୁଚ୍ଚତି, ଅୱିଜ୍ଜୁପକ୍କିଲିଟ୍ଠା ୱା ପଞ୍ଞା ନ ଭାୱୀଯତି। ଇତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରାଗୱିରାଗା ଚେତୋୱିମୁତ୍ତି, ଅୱିଜ୍ଜାୱିରାଗା ପଞ୍ଞାୱିମୁତ୍ତୀ’’ତି।

ବାଲୱଗ୍ଗୋ ତତିଯୋ।

୪। ସମଚିତ୍ତୱଗ୍ଗୋ

୩୩। ''ଅସପ୍ପୁରିସଭୂମିଞ୍ଚ ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦେସେସ୍ସାମି ସପ୍ପୁରିସଭୂମିଞ୍ଚ। ତଂ ସୁଣାଥ, ସାଧୁକଂ ମନସି କରୋଥ। ଭାସିସ୍ସାମୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ –

''କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସପ୍ପୁରିସଭୂମି? ଅସପ୍ପୁରିସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅକତଞ୍ଞୂ ହୋତି ଅକତୱେଦୀ। ଅସବ୍ଭି ହେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପଞ୍ଞାତଂ ଯଦିଦଂ ଅକତଞ୍ଞୁତା ଅକତୱେଦିତା। କେୱଲା ଏସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସପ୍ପୁରିସଭୂମି ଯଦିଦଂ ଅକତଞ୍ଞୁତା ଅକତୱେଦିତା। ସପ୍ପୁରିସୋ ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, କତଞ୍ଞୂ ହୋତି କତୱେଦୀ। ସବ୍ଭି ହେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପଞ୍ଞାତଂ ଯଦିଦଂ କତଞ୍ଞୁତା କତୱେଦିତା। କେୱଲା ଏସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ସପ୍ପୁରିସଭୂମି ଯଦିଦଂ କତଞ୍ଞୁତା କତୱେଦିତା''ତି।

୩୪। ''ଦ୍ୱିନ୍ନାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନ ସୁପ୍ପତିକାରଂ ୱଦାମି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ମାତୁ ଚ ପିତୁ ଚ। ଏକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଂସେନ ମାତରଂ ପରିହରେୟ୍ୟ , ଏକେନ ଅଂସେନ ପିତରଂ ପରିହରେୟ୍ୟ ୱସ୍ସସତାୟୁକୋ ୱସ୍ସସତଜୀୱୀ ସୋ ଚ ନେସଂ ଉଚ୍ଛାଦନପରିମଦ୍ଦନନ୍ହାପନସମ୍ବାହନେନ। ତେ ଚ ତତ୍ଥେୱ ମୁତ୍ତକରୀସଂ ଚଜେୟ୍ୟୁଂ। ନ ତ୍ୱେୱ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତାପିତୂନଂ କତଂ ୱା ହୋତି ପଟିକତଂ ୱା। ଇମିସ୍ସା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମହାପଥୱିୟା ପହୂତରତ୍ତରତନାୟ [ପହୂତସତ୍ତରତନାୟ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।) ଟିକନିପାତେ ମହାୱଗ୍ଗେ ଦସମସୁତ୍ତଟୀକାୟଂ ଦସ୍ସିତପାଠଇୟା ସମେତି] ମାତାପିତରୋ ଇସ୍ସରାଧିପଚ୍ଚେ ରଜ୍ଜେ ପତିଟ୍ଠାପେୟ୍ୟ, ନ ତ୍ୱେୱ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତାପିତୂନଂ କତଂ ୱା ହୋତି ପଟିକତଂ ୱା। ତଂ କିସ୍ସ ହେତୁ? ବହୁକାରା [ବହୂପକାରା (କ।)], ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତାପିତରୋ ପୁତ୍ତାନଂ ଆପାଦକା ପୋସକା ଇମସ୍ସ ଲୋକସ୍ସ ଦସ୍ସେତାରୋ। ଯୋ ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତାପିତରୋ ଅସ୍ସଦ୍ଧେ ସଦ୍ଧାସମ୍ପଦାୟ ସମାଦପେତି ନିୱେସେତି ପତିଟ୍ଠାପେତି, ଦୁସ୍ସୀଲେ ସୀଲସମ୍ପଦାୟ ସମାଦପେତି ନିୱେସେତି ପତିଟ୍ଠାପେତି, ମଚ୍ଛରୀ ଚାଗସମ୍ପଦାୟ ସମାଦପେତି ନିୱେସେତି ପତିଟ୍ଠାପେତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞେ ପଞ୍ଞାସମ୍ପଦାୟ ସମାଦପେତି ନିୱେସେତି ପତିଟ୍ଠାପେତି, ଏତ୍ତାୱତା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତାପିତୂନଂ କତଞ୍ଚ ହୋତି ପଟିକତଞ୍ଚା''ତି [ପଟିକତଞ୍ଚ ଅତିକତଞ୍ଚାତି (ସୀ। ପୀ।)]।

୩୫। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି। ସମ୍ମୋଦନୀୟଂ କଥଂ…ପେ… ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିଂୱାଦୀ ଭୱଂ ଗୋତମୋ କିମକ୍ଖାୟୀ''ତି? ''କିରିୟୱାଦୀ ଚାହଂ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଅକିରିୟୱାଦୀ ଚା''ତି। ''ଯଥାକଥଂ ପନ ଭୱଂ ଗୋତମୋ କିରିୟୱାଦୀ ଚ ଅକିରିୟୱାଦୀ ଚା''ତି?

''ଅକିରିୟଂ ଖୋ ଅହଂ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ୱଦାମି କାୟଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ, ଅନେକୱିହିତାନଂ ପାପକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ଅକିରିୟଂ ୱଦାମି। କିରିୟଞ୍ଚ ଖୋ ଅହଂ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ୱଦାମି କାୟସୁଚରିତସ୍ସ ୱଚୀସୁଚରିତସ୍ସ ମନୋସୁଚରିତସ୍ସ, ଅନେକୱିହିତାନଂ କୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ କିରିୟଂ ୱଦାମି। ଏୱଂ ଖୋ ଅହଂ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, କିରିୟୱାଦୀ ଚ ଅକିରିୟୱାଦୀ ଚା''ତି।

''ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭୋ ଗୋତମ…ପେ… ଉପାସକଂ ମଂ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ''ନ୍ତି।

୩୬। ଅଥ ଖୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକୋ ଗହପତି ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକୋ ଗହପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କତି ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଲୋକେ ଦକ୍ଖିଣେୟ୍ୟା, କତ୍ଥ ଚ ଦାନଂ ଦାତବ୍ବ''ନ୍ତି? ''ଦ୍ୱେ ଖୋ, ଗହପତି, ଲୋକେ ଦକ୍ଖିଣେୟ୍ୟା – ସେଖୋ ଚ ଅସେଖୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଗହପତି, ଦ୍ୱେ ଲୋକେ ଦକ୍ଖିଣେୟ୍ୟା, ଏତ୍ଥ ଚ ଦାନଂ ଦାତବ୍ବ''ନ୍ତି।

ଇଦମୱୋଚ ଭଗୱା। ଇଦଂ ୱତ୍ୱାନ [ୱତ୍ୱା (ସୀ। ପୀ।) ଏୱମୀଦିସେସୁ ଠାନେସୁ] ସୁଗତୋ ଅଥାପରଂ ଏତଦୱୋଚ ସତ୍ଥା –

''ସେଖୋ ଅସେଖୋ ଚ ଇମସ୍ମିଂ ଲୋକେ,

ଆହୁନେୟ୍ୟା ଯଜମାନାନଂ ହୋନ୍ତି;

ତେ ଉଜୁଭୂତା [ଉଜୁଭୂତା (ସ୍ୟା। କଂ। କ।)] କାୟେନ, ୱାଚାୟ ଉଦ ଚେତସା;

ଖେତ୍ତଂ ତଂ ଯଜମାନାନଂ, ଏତ୍ଥ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲ’’ନ୍ତି।

୩୭। ଏୱଂ ମେ ସୁତଂ – ଏକଂ ସମଯଂ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିଯଂ ୱିହରତି ଜେତୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ସାୱତ୍ଥିଯଂ ୱିହରତି ପୁବ୍ବାରାମେ ମିଗାରମାତୁପାସାଦେ। ତତ୍ର ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଆୱୁସୋ ଭିକ୍ଖୱେ’’ତି। ‘‘ଆୱୁସୋ’’ତି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଜ୍ଝତ୍ତସଂଯୋଜନଞ୍ଚ, ଆୱୁସୋ, ପୁଗ୍ଗଲଂ ଦେସେସ୍ସାମି ବହିଦ୍ଧାସଂଯୋଜନଞ୍ଚ। ତଂ ସୁଣାଥ, ସାଧୁକଂ ମନସି କରୋଥ; ଭାସିସ୍ସାମୀ’’ତି। ‘‘ଏୱମାୱୁସୋ’’ତି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଏତଦୱୋଚ –

‘‘କତମୋ ଚାୱୁସୋ, ଅଜ୍ଝତ୍ତସଂଯୋଜନୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ? ଇଧାୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସୀଲୱା ହୋତି, ପାତିମୋକ୍ଖସଂୱରସଂୱୁତୋ ୱିହରତି ଆଚାରଗୋଚରସମ୍ପନ୍ନୋ , ଅଣୁମତ୍ତେସୁ ୱଜ୍ଜେସୁ ଭଯଦସ୍ସାୱୀ, ସମାଦାଯ ସିକ୍ଖତି ସିକ୍ଖାପଦେସୁ। ସୋ କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱନିକାଯଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ସୋ ତତୋ ଚୁତୋ ଆଗାମୀ ହୋତି, ଆଗନ୍ତା ଇତ୍ଥତ୍ତଂ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଆୱୁସୋ, ଅଜ୍ଝତ୍ତସଂଯୋଜନୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଆଗାମୀ ହୋତି, ଆଗନ୍ତା ଇତ୍ଥତ୍ତଂ।

‘‘କତମୋ ଚାୱୁସୋ, ବହିଦ୍ଧାସଂଯୋଜନୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ? ଇଧାୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସୀଲୱା ହୋତି, ପାତିମୋକ୍ଖସଂୱରସଂୱୁତୋ ୱିହରତି ଆଚାରଗୋଚରସମ୍ପନ୍ନୋ, ଅଣୁମତ୍ତେସୁ ୱଜ୍ଜେସୁ ଭଯଦସ୍ସାୱୀ, ସମାଦାଯ ସିକ୍ଖତି ସିକ୍ଖାପଦେସୁ। ସୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ସନ୍ତଂ ଚେତୋୱିମୁତ୍ତିଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରତି। ସୋ କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱନିକାଯଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ସୋ ତତୋ ଚୁତୋ ଅନାଗାମୀ ହୋତି, ଅନାଗନ୍ତା ଇତ୍ଥତ୍ତଂ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତାୱୁସୋ, ବହିଦ୍ଧାସଂଯୋଜନୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅନାଗାମୀ ହୋତି, ଅନାଗନ୍ତା ଇତ୍ଥତ୍ତଂ।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସୀଲୱା ହୋତି…ପେ… ସମାଦାଯ ସିକ୍ଖତି ସିକ୍ଖାପଦେସୁ। ସୋ କାମାନଂଯେୱ ନିବ୍ବିଦାଯ ୱିରାଗାଯ ନିରୋଧାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ଭୱାନଂଯେୱ ନିବ୍ବିଦାଯ ୱିରାଗାଯ ନିରୋଧାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ତଣ୍ହାକ୍ଖଯାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ଲୋଭକ୍ଖଯାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱନିକାଯଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ସୋ ତତୋ ଚୁତୋ ଅନାଗାମୀ ହୋତି, ଅନାଗନ୍ତା ଇତ୍ଥତ୍ତଂ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତାୱୁସୋ, ବହିଦ୍ଧାସଂଯୋଜନୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅନାଗାମୀ ହୋତି, ଅନାଗନ୍ତା ଇତ୍ଥତ୍ତ’’ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ସମ୍ବହୁଲା ସମଚିତ୍ତା ଦେୱତା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ତା ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଏସୋ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ପୁବ୍ବାରାମେ ମିଗାରମାତୁପାସାଦେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତସଂଯୋଜନଞ୍ଚ ପୁଗ୍ଗଲଂ ଦେସେତି ବହିଦ୍ଧାସଂଯୋଜନଞ୍ଚ। ହଟ୍ଠା, ଭନ୍ତେ, ପରିସା। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଯେନାଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମତୁ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯା’’ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା – ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ [ସମ୍ମିଞ୍ଜିତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ୱା ବାହଂ ପସାରେଯ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେଯ୍ୟ , ଏୱମେୱଂ – ଜେତୱନେ ଅନ୍ତରହିତୋ ପୁବ୍ବାରାମେ ମିଗାରମାତୁପାସାଦେ ଆଯସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ସମ୍ମୁଖେ ପାତୁରହୋସି। ନିସୀଦି ଭଗୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ। ଆଯସ୍ମାପି ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ –

‘‘ଇଧ, ସାରିପୁତ୍ତ, ସମ୍ବହୁଲା ସମଚିତ୍ତା ଦେୱତା ଯେନାହଂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ମଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ତା ଦେୱତା ମଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘ଏସୋ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ପୁବ୍ବାରାମେ ମିଗାରମାତୁପାସାଦେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତସଂଯୋଜନଞ୍ଚ ପୁଗ୍ଗଲଂ ଦେସେତି ବହିଦ୍ଧାସଂଯୋଜନଞ୍ଚ। ହଟ୍ଠା, ଭନ୍ତେ, ପରିସା। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଯେନ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମତୁ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯା’ତି। ତା ଖୋ ପନ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଦେୱତା ଦସପି ହୁତ୍ୱା ୱୀସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ତିଂସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ଚତ୍ତାଲୀସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ପଞ୍ଞାସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ସଟ୍ଠିପି ହୁତ୍ୱା ଆରଗ୍ଗକୋଟିନିତୁଦନମତ୍ତେପି ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ନ ଚ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାବାଧେନ୍ତି [ବ୍ୟାବାଧେନ୍ତୀତି (ସବ୍ବତ୍ଥ)]। ସିଯା ଖୋ ପନ [ପନ ତେ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)], ସାରିପୁତ୍ତ, ଏୱମସ୍ସ – ‘ତତ୍ଥ ନୂନ ତାସଂ ଦେୱତାନଂ ତଥା ଚିତ୍ତଂ ଭାୱିତଂ ଯେନ ତା ଦେୱତା ଦସପି ହୁତ୍ୱା ୱୀସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ତିଂସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ଚତ୍ତାଲୀସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ପଞ୍ଞାସମ୍ପି ହୁତ୍ୱା ସଟ୍ଠିପି ହୁତ୍ୱା ଆରଗ୍ଗକୋଟିନିତୁଦନମତ୍ତେପି ତିଟ୍ଠନ୍ତି ନ ଚ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାବାଧେନ୍ତୀ’ତି। ନ ଖୋ ପନେତଂ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଏୱଂ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଇଧେୱ ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ତାସଂ ଦେୱତାନଂ ତଥା ଚିତ୍ତଂ ଭାୱିତଂ, ଯେନ ତା ଦେୱତା ଦସପି ହୁତ୍ୱା…ପେ… ନ ଚ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାବାଧେନ୍ତି। ତସ୍ମାତିହ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘ସନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିଯା ଭୱିସ୍ସାମ ସନ୍ତମାନସା’ତି। ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ‘ସନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିଯାନଞ୍ହି ୱୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ସନ୍ତମାନସାନଂ ସନ୍ତଂଯେୱ କାଯକମ୍ମଂ ଭୱିସ୍ସତି ସନ୍ତଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ ସନ୍ତଂ ମନୋକମ୍ମଂ। ସନ୍ତଂଯେୱ ଉପହାରଂ ଉପହରିସ୍ସାମ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀସୂ’ତି। ‘ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ। ଅନସ୍ସୁଂ ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯା ପରିବ୍ବାଜକା ଯେ ଇମଂ

ଧମ୍ମପରିଯାଯଂ ନାସ୍ସୋସୁ’’’ନ୍ତି।

୩୮। ଏୱଂ ମେ ସୁତଂ – ଏକଂ ସମଯଂ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ୱରଣାଯଂ ୱିହରତି ଭଦ୍ଦସାରିତୀରେ [କଦ୍ଦମଦହତୀରେ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)]। ଅଥ ଖୋ ଆରାମଦଣ୍ଡୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନାଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମତା ମହାକଚ୍ଚାନେନ ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି। ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ କଥଂ ସାରଣୀଯଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆରାମଦଣ୍ଡୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କୋ ନୁ ଖୋ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ ଯେନ ଖତ୍ତିଯାପି ଖତ୍ତିଯେହି ୱିୱଦନ୍ତି, ବ୍ରାହ୍ମଣାପି ବ୍ରାହ୍ମଣେହି ୱିୱଦନ୍ତି, ଗହପତିକାପି ଗହପତିକେହି ୱିୱଦନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘କାମରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧ [କାମରାଗୱିନିୱେସୱିନିବଦ୍ଧ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନହେତୁ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଖତ୍ତିଯାପି ଖତ୍ତିଯେହି ୱିୱଦନ୍ତି, ବ୍ରାହ୍ମଣାପି ବ୍ରାହ୍ମଣେହି ୱିୱଦନ୍ତି, ଗହପତିକାପି ଗହପତିକେହି ୱିୱଦନ୍ତୀ’’ତି।

‘‘କୋ ପନ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ ଯେନ ସମଣାପି ସମଣେହି ୱିୱଦନ୍ତୀ’’ତି?
‘‘ଦିଟ୍ଠିରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନହେତୁ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ସମଣାପି ସମଣେହି ୱିୱଦନ୍ତୀ’’ତି।

‘‘ଅତ୍ଥି ପନ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, କୋଚି ଲୋକସ୍ମିଂ ଯୋ ଇମଞ୍ଚେୱ କାମରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ, ଇମଞ୍ଚ ଦିଟ୍ଠିରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ’’ତି? ‘‘ଅତ୍ଥି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଲୋକସ୍ମିଂ ଯୋ ଇମଞ୍ଚେୱ କାମରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ, ଇମଞ୍ଚ ଦିଟ୍ଠିରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ’’ତି।

‘‘କୋ ପନ ସୋ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ଲୋକସ୍ମିଂ ଯୋ ଇମଞ୍ଚେୱ କାଗରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ, ଇମଞ୍ଚ ଦିଟ୍ଠିରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ’’ତି? ‘‘ଅତ୍ଥି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପୁରତ୍ଥିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ସାୱତ୍ଥୀ ନାମ ନଗରଂ। ତତ୍ଥ ସୋ ଭଗୱା ଏତରହି ୱିହରତି ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ। ସୋ ହି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଭଗୱା ଇମଞ୍ଚେୱ କାମରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ , ଇମଞ୍ଚ ଦିଟ୍ଠିରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ’’ତି।

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଆରାମଦଣ୍ଡୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣଂ ଜାଣୁମଣ୍ଡଲଂ ପଥୱିଯଂ ନିହନ୍ତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନଞ୍ଜଲିଂ ପଣାମେତ୍ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

‘‘ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ। ଯୋ ହି ସୋ ଭଗୱା ଇମଞ୍ଚେୱ କାମରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ, ଇମଞ୍ଚ ଦିଟ୍ଠିରାଗାଭିନିୱେସୱିନିବନ୍ଧପଲିଗେଧପରିଯୁଟ୍ଠାନଜ୍ଝୋସାନଂ ସମତିକ୍କନ୍ତୋ’’ତି।

‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ! ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେଯ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେଯ୍ୟ – ‘ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀ’ତି, ଏୱମେୱଂ ଭୋତା କଚ୍ଚାନେନ ଅନେକପରିଯାଯେନ ଧମ୍ମୋ ପକାସିତୋ। ଏସାହଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ତଂ ଭୱନ୍ତଂ ଗୋତମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକଂ ମଂ ଭୱଂ କଚ୍ଚାନୋ ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ’’ନ୍ତି।

୩୯। ଏକଂ ସମଯଂ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ମଧୁରାଯଂ ୱିହରତି ଗୁନ୍ଦାୱନେ। ଅଥ ଖୋ କନ୍ଦରାଯନୋ [କଣ୍ଡରାଯନୋ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନାଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମତା ମହାକଚ୍ଚାନେନ ସଦ୍ଧିଂ…ପେ… ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ କନ୍ଦରାଯନୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସୁତଂ ମେତଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ‘ନ ସମଣୋ କଚ୍ଚାନୋ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଜିଣ୍ଣେ ୱୁଦ୍ଧେ ମହଲ୍ଲକେ ଅଦ୍ଧଗତେ ୱଯୋଅନୁପ୍ପତ୍ତେ ଅଭିୱାଦେତି ୱା ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠେତି ୱା ଆସନେନ ୱା ନିମନ୍ତେତୀ’ତି। ତଯିଦଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ତଥେୱ? ନ ହି ଭୱଂ କଚ୍ଚାନୋ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଜିଣ୍ଣେ ୱୁଦ୍ଧେ ମହଲ୍ଲକେ ଅଦ୍ଧଗତେ ୱଯୋଅନୁପ୍ପତ୍ତେ ଅଭିୱାଦେତି ୱା ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠେତି ୱା ଆସନେନ ୱା ନିମନ୍ତେତି। ତଯିଦଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ, ନ ସମ୍ପନ୍ନମେୱା’’ତି।

‘‘ଅତ୍ଥି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ତେନ ଭଗୱତା ଜାନତା ପସ୍ସତା ଅରହତା ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ୱୁଦ୍ଧଭୂମି ଚ ଅକ୍ଖାତା ଦହରଭୂମି ଚ। ୱୁଦ୍ଧୋ ଚେପି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ହୋତି ଆସୀତିକୋ ୱା ନାୱୁତିକୋ ୱା ୱସ୍ସସତିକୋ ୱା ଜାତିୟା, ସୋ ଚ କାମେ ପରିଭୁଞ୍ଜତି କାମମଜ୍ଝାୱସତି କାମପରିଳାହେନ ପରିଡଯ୍ହତି କାମୱିତକ୍କେହି ଖଜ୍ଜତି କାମପରିୟେସନାୟ ଉସ୍ସୁକୋ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବାଲୋ ନ ଥେରୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତି। ଦହରୋ ଚେପି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ହୋତି ଯୁୱା ସୁସୁକାଳକେସୋ ଭଦ୍ରେନ ଯୋବ୍ବନେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ପଠମେନ ୱୟସା । ସୋ ଚ ନ କାମେ ପରିଭୁଞ୍ଜତି ନ କାମମଜ୍ଝାୱସତି, ନ କାମପରିଳାହେନ ପରିଡଯ୍ହତି, ନ କାମୱିତକ୍କେହି ଖଜ୍ଜତି, ନ କାମପରିୟେସନାୟ ଉସ୍ସୁକୋ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପଣ୍ଡିତୋ ଥେରୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ଗଚ୍ଛତୀ’’ତି।

ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ କନ୍ଦରାୟନୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଦହରାନଂ ସତଂ [ସୁଦଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ସିରସା ୱନ୍ଦତି – ‘‘ୱୁଦ୍ଧା ଭୱନ୍ତୋ, ୱୁଦ୍ଧଭୂମିୟଂ ଠିତା। ଦହରା ମୟଂ, ଦହରଭୂମିୟଂ ଠିତା’’ତି।

‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭୋ କଚ୍ଚାନ…ପେ… ଉପାସକଂ ମଂ ଭୱଂ କଚ୍ଚାନୋ ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ’’ନ୍ତି।

୪୦। ‘‘ୟସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୟେ ଚୋରା ବଲୱନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି, ରାଜାନୋ ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ଦୁବ୍ବଲା ହୋନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୟେ ରଞ୍ଞୋ ନ ଫାସୁ ହୋତି ଅତିୟାତୁଂ ୱା ନିୟ୍ୟାତୁଂ ୱା ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ୱା ଜନପଦେ ଅନୁସଞ୍ଞାତୁଂ। ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନମ୍ପି ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ନ ଫାସୁ ହୋତି ଅତିୟାତୁଂ ୱା ନିୟ୍ୟାତୁଂ ୱା ବାହିରାନି ୱା କମ୍ମନ୍ତାନି ପଟିୱେକ୍ଖିତୁଂ। ଏୱମେୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟସ୍ମିଂ ସମୟେ ପାପଭିକ୍ଖୂ ବଲୱନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି, ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ଦୁବ୍ବଲା ହୋନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୟେ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ତୁଣ୍ହୀଭୂତା ତୁଣ୍ହୀଭୂତାୱ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସଙ୍କସାୟନ୍ତି [ସଙ୍କମ୍ପ ଝାୟନ୍ତି (କ।), ସଞ୍ଝାୟନ୍ତି (ସୀ। ଅଟ୍ଠ।)] ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ୱା ଜନପଦେ ଅଚ୍ଛନ୍ତି [ଭଜନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)]। ତୟିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ହୋତି ବହୁଜନାହିତାୟ ବହୁଜନାସୁଖାୟ, ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅନତ୍ଥାୟ ଅହିତାୟ ଦୁକ୍ଖାୟ ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ।

‘‘ୟସ୍ମିଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୟେ ରାଜାନୋ ବଲୱନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି, ଚୋରା ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ଦୁବ୍ବଲା ହୋନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୟେ ରଞ୍ଞୋ ଫାସୁ ହୋତି ଅତିୟାତୁଂ ୱା ନିୟ୍ୟାତୁଂ ୱା ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ୱା ଜନପଦେ ଅନୁସଞ୍ଞାତୁଂ। ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନମ୍ପି ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ଫାସୁ ହୋତି ଅତିୟାତୁଂ ୱା ନିୟ୍ୟାତୁଂ ୱା ବାହିରାନି ୱା କମ୍ମନ୍ତାନି ପଟିୱେକ୍ଖିତୁଂ। ଏୱମେୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟସ୍ମିଂ ସମୟେ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ବଲୱନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି, ପାପଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ଦୁବ୍ବଲା ହୋନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୟେ ପାପଭିକ୍ଖୂ ତୁଣ୍ହୀଭୂତା ତୁଣ୍ହୀଭୂତାୱ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସଙ୍କସାୟନ୍ତି, ୟେନ ୱା ପନ ତେନ ପକ୍କମନ୍ତି [ପପତନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)]। ତୟିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ହୋତି ବହୁଜନହିତାୟ ବହୁଜନସୁଖାୟ, ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅତ୍ଥାୟ ହିତାୟ ସୁଖାୟ ଦେୱମନୁସ୍ସାନ’’ନ୍ତି।

୪୧। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନାହଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ମିଚ୍ଛାପଟିପତ୍ତିଂ ନ ୱଣ୍ଣେମି, ଗିହିସ୍ସ ୱା ପବ୍ବଜିତସ୍ସ ୱା। ଗିହୀ ୱା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପବ୍ବଜିତୋ ୱା ମିଚ୍ଛାପଟିପନ୍ନୋ ମିଚ୍ଛାପଟିପତ୍ତାଧିକରଣହେତୁ ନ ଆରାଧକୋ ହୋତି ଞାୟଂ ଧମ୍ମଂ କୁସଲଂ।

‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମାପଟିପତ୍ତିଂ ୱଣ୍ଣେମି, ଗିହିସ୍ସ ୱା ପବ୍ବଜିତସ୍ସ ୱା। ଗିହୀ ୱା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପବ୍ବଜିତୋ ୱା ସମ୍ମାପଟିପନ୍ନୋ ସମ୍ମାପଟିପତ୍ତାଧିକରଣହେତୁ ଆରାଧକୋ ହୋତି ଞାୟଂ ଧମ୍ମଂ କୁସଲ’’ନ୍ତି।

୪୨। ‘‘ୟେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଦୁଗ୍ଗହିତେହି ସୁତ୍ତନ୍ତେହି ବ୍ୟଞ୍ଜନପ୍ପତିରୂପକେହି ଅତ୍ଥଞ୍ଚ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ପଟିବାହନ୍ତି ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ବହୁଜନାହିତାୟ ପଟିପନ୍ନା ବହୁଜନାସୁଖାୟ, ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅନତ୍ଥାୟ ଅହିତାୟ ଦୁକ୍ଖାୟ ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ। ବହୁଞ୍ଚ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱନ୍ତି, ତେ ଚିମଂ ସଦ୍ଧମ୍ମଂ ଅନ୍ତରଧାପେନ୍ତି।

‘‘ୟେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ସୁଗ୍ଗହିତେହି ସୁତ୍ତନ୍ତେହି ବ୍ୟଞ୍ଜନପ୍ପତିରୂପକେହି ଅତ୍ଥଞ୍ଚ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଅନୁଲୋମେନ୍ତି ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ବହୁଜନହିତାୟ ପଟିପନ୍ନା ବହୁଜନସୁଖାୟ, ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅତ୍ଥାୟ ହିତାୟ ସୁଖାୟ ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ। ବହୁଞ୍ଚ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱନ୍ତି, ତେ ଚିମଂ ସଦ୍ଧମ୍ମଂ ଠପେନ୍ତୀ’’ତି।

ସମଚିତ୍ତୱଗ୍ଗୋ ଚତୁତ୍ଥୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୫। ପରିସୱଗ୍ଗୋ

୪୩। ‘‘ଦ୍ୱେମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଉତ୍ତାନା ଚ ପରିସା ଗମ୍ଭୀରା ଚ ପରିସା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉତ୍ତାନା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଧତା ହୋନ୍ତି ଉନ୍ନଳା ଚପଲା ମୁଖରା ୱିକିଣ୍ଣୱାଚା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀ ଅସମ୍ପଜାନା ଅସମାହିତା ୱିବ୍ଭନ୍ତଚିତ୍ତା ପାକତିନ୍ଦ୍ରିଯା। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉତ୍ତାନା ପରିସା।

‘‘କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗମ୍ଭୀରା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁଦ୍ଧତା ହୋନ୍ତି ଅନୁନ୍ନଳା ଅଚପଲା ଅମୁଖରା ଅୱିକିଣ୍ଣୱାଚା ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତୀ ସମ୍ପଜାନା ସମାହିତା ଏକଗ୍ଗଚିତ୍ତା ସଂୱୁତିନ୍ଦ୍ରିଯା। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଗମ୍ଭୀରା ପରିସା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ଗମ୍ଭୀରା ପରିସା’’ତି।

୪୪। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ୱଗ୍ଗା ଚ ପରିସା ସମଗ୍ଗା ଚ ପରିସା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଗ୍ଗା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନଜାତା କଲହଜାତା ୱିୱାଦାପନ୍ନା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ମୁଖସତ୍ତୀହି ୱିତୁଦନ୍ତା ୱିହରନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଗ୍ଗା ପରିସା।

‘‘କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଖୀରୋଦକୀଭୂତା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପିଯଚକ୍ଖୂହି ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ୱିହରନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗା ପରିସା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ସମଗ୍ଗା ପରିସା’’ତି।

୪୫। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଅନଗ୍ଗୱତୀ ଚ ପରିସା ଅଗ୍ଗୱତୀ ଚ ପରିସା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନଗ୍ଗୱତୀ ପରିସା? ଇଧ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଥେରା ଭିକ୍ଖୂ ବାହୁଲିକା [ବାହୁଲ୍ଲିକା (ସ୍ୟା। କଂ। କ।) ଟୀକା ଓଲୋକେତବ୍ବା] ହୋନ୍ତି ସାଥଲିକା, ଓକ୍କମନେ ପୁବ୍ବଙ୍ଗମା, ପୱିୱେକେ ନିକ୍ଖିତ୍ତଧୁରା, ନ ୱୀରିଯଂ ଆରଭନ୍ତି ଅପ୍ପତ୍ତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା ଅନଧିଗତସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅସଚ୍ଛିକତସ୍ସ ସଚ୍ଛିକିରିଯାଯ। ତେସଂ ପଚ୍ଛିମା ଜନତା ଦିଟ୍ଠାନୁଗତିଂ ଆପଜ୍ଜତି। ସାପି ହୋତି ବାହୁଲିକା ସାଥଲିକା, ଓକ୍କମନେ ପୁବ୍ବଙ୍ଗମା, ପୱିୱେକେ ନିକ୍ଖିତ୍ତଧୁରା, ନ ୱୀରିଯଂ ଆରଭତି ଅପ୍ପତ୍ତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା ଅନଧିଗତସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅସଚ୍ଛିକତସ୍ସ ସଚ୍ଛିକିରିଯାଯ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନଗ୍ଗୱତୀ ପରିସା।

‘‘କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଗ୍ଗୱତୀ ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଥେରା ଭିକ୍ଖୂ ନ ବାହୁଲିକା ହୋନ୍ତି ନ ସାଥଲିକା, ଓକ୍କମନେ ନିକ୍ଖିତ୍ତଧୁରା, ପୱିୱେକେ ପୁବ୍ବଙ୍ଗମା, ୱୀରିଯଂ ଆରଭନ୍ତି ଅପ୍ପତ୍ତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା ଅନଧିଗତସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅସଚ୍ଛିକତସ୍ସ ସଚ୍ଛିକିରିଯାଯ। ତେସଂ ପଚ୍ଛିମା ଜନତା ଦିଟ୍ଠାନୁଗତିଂ ଆପଜ୍ଜତି। ସାପି ହୋତି ନ ବାହୁଲିକା ନ ସାଥଲିକା, ଓକ୍କମନେ ନିକ୍ଖିତ୍ତଧୁରା, ପୱିୱେକେ ପୁବ୍ବଙ୍ଗମା, ୱୀରିଯଂ ଆରଭତି ଅପ୍ପତ୍ତସ୍ସ ପତ୍ତିଯା ଅନଧିଗତସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅସଚ୍ଛିକତସ୍ସ ସଚ୍ଛିକିରିଯାଯ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଗ୍ଗୱତୀ ପରିସା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ଅଗ୍ଗୱତୀ ପରିସା’’ତି।

୪୬। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଅନରିଯା ଚ ପରିସା ଅରିଯା ଚ ପରିସା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନରିଯା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ‘ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖ’ନ୍ତି ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନନ୍ତି, ‘ଅଯଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯୋ’ତି ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନନ୍ତି, ‘ଅଯଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧୋ’ତି ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନନ୍ତି , ‘ଅଯଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା’ତି ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନରିଯା ପରିସା।

‘‘କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅରିଯା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ‘ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖ’ନ୍ତି ଯଥାଭୂତଂ ପଜାନନ୍ତି, ‘ଅଯଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯୋ’ତି ଯଥାଭୂତଂ ପଜାନନ୍ତି, ‘ଅଯଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧୋ’ତି ଯଥାଭୂତଂ ପଜାନନ୍ତି , ‘ଅଯଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା’ତି ଯଥାଭୂତଂ ପଜାନନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅରିଯା ପରିସା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ଅରିଯା ପରିସା’’ତି।

୪୭। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ପରିସାକସଟୋ ଚ ପରିସାମଣ୍ଡୋ ଚ। କତମୋ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସାକସଟୋ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସାକସଟୋ।

‘‘କତମୋ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସାମଣ୍ଡୋ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନ ମୋହାଗତିଂ

ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନ ଭୟାଗତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସାମଣ୍ଡୋ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ପରିସାମଣ୍ଡୋ''ତି।

୪୮। ''ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା ପରିସା ନୋପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା, ପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା ପରିସା ନୋଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା ପରିସା ନୋପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାୟଂ ଭିକ୍ଖୂ ଯେ ତେ ସୁତ୍ତନ୍ତା ତଥାଗତଭାସିତା ଗମ୍ଭୀରା ଗମ୍ଭୀରତ୍ଥା ଲୋକୁତ୍ତରା ସୁଞ୍ଞତାପଟିସଂଯୁତ୍ତା ତେସୁ ଭଞ୍ଞମାନେସୁ ନ ସୁସ୍ସୂସନ୍ତି ନ ସୋତଂ ଓଦହନ୍ତି ନ ଅଞ୍ଞା ଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେନ୍ତି ନ ଚ ତେ ଧମ୍ମେ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ ପରିୟାପୁଣିତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତି। ଯେ ପନ ତେ ସୁତ୍ତନ୍ତା କୱିତା [କୱିକତା (ସଦ୍ଧତ୍ଥ) ଟୀକା ଓଲୋକେତବ୍ବା] କାୱେଯ୍ୟା ଚିତ୍ତକ୍ଖରା ଚିତ୍ତବ୍ୟଞ୍ଜନା ବାହିରକା ସାୱକଭାସିତା ତେସୁ ଭଞ୍ଞମାନେସୁ ସୁସ୍ସୂସନ୍ତି ସୋତଂ ଓଦହନ୍ତି ଅଞ୍ଞା ଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ତେ ଧମ୍ମେ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ ପରିୟାପୁଣିତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତି, ତେ ଚ ତଂ ଧମ୍ମଂ ପରିୟାପୁଣିତ୍ୱା ନ ଚେୱ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପଟିପୁଚ୍ଛନ୍ତି ନ ଚ ପଟିୱିଚରନ୍ତି – 'ଇଦଂ କଥଂ, ଇମସ୍ସ କୋ ଅତ୍ଥୋ'ତି? ତେ ଅୱିୱଟଞ୍ଚେୱ ନ ୱିୱରନ୍ତି, ଅନୁତ୍ତାନୀକତଞ୍ଚ ନ ଉତ୍ତାନୀକରୋନ୍ତି, ଅନେକୱିହିତେସୁ ଚ କଙ୍ଖାଠାନିୟେସୁ ଧମ୍ମେସୁ କଙ୍ଖଂ ନ ପଟିୱିନୋଦେନ୍ତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା ପରିସା ନୋ ପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା।

''କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା ପରିସା ନୋଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାୟଂ ଭିକ୍ଖୂ ଯେ ତେ ସୁତ୍ତନ୍ତା କୱିତା କାୱେଯ୍ୟା ଚିତ୍ତକ୍ଖରା ଚିତ୍ତବ୍ୟଞ୍ଜନା ବାହିରକା ସାୱକଭାସିତା ତେସୁ ଭଞ୍ଞମାନେସୁ ନ ସୁସ୍ସୂସନ୍ତି ନ ସୋତଂ ଓଦହନ୍ତି ନ ଅଞ୍ଞା ଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ନ ଚ ତେ ଧମ୍ମେ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ ପରିୟାପୁଣିତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତି। ଯେ ପନ ତେ ସୁତ୍ତନ୍ତା ତଥାଗତଭାସିତା ଗମ୍ଭୀରା ଗମ୍ଭୀରତ୍ଥା ଲୋକୁତ୍ତରା ସୁଞ୍ଞତାପଟିସଂଯୁତ୍ତା ତେସୁ ଭଞ୍ଞମାନେସୁ ସୁସ୍ସୂସନ୍ତି ସୋତଂ ଓଦହନ୍ତି ଅଞ୍ଞା ଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେନ୍ତି, ତେ ଚ ଧମ୍ମେ ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ ପରିୟାପୁଣିତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତି। ତେ ତଂ ଧମ୍ମଂ ପରିୟାପୁଣିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପଟିପୁଚ୍ଛନ୍ତି ପଟିୱିଚରନ୍ତି – 'ଇଦଂ କଥଂ, ଇମସ୍ସ କୋ ଅତ୍ଥୋ'ତି? ତେ ଅୱିୱଟଞ୍ଚେୱ ୱିୱରନ୍ତି, ଅନୁତ୍ତାନୀକତଞ୍ଚ ଉତ୍ତାନୀକରୋନ୍ତି, ଅନେକୱିହିତେସୁ ଚ କଙ୍ଖାଠାନିୟେସୁ ଧମ୍ମେସୁ କଙ୍ଖଂ ପଟିୱିନୋଦେନ୍ତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା ପରିସା ନୋଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ପଟିପୁଚ୍ଛାୱିନୀତା ପରିସା ନୋଓକ୍କାଚିତୱିନୀତା''ତି।

୪୯। ''ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସଗରୁ ପରିସା ନୋ ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ, ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ ପରିସା ନୋ ଆମିସଗରୁ। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆମିସଗରୁ ପରିସା ନୋ ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାୟଂ ଭିକ୍ଖୂ ଗିହୀନଂ ଓଦାତୱସନାନଂ ସମ୍ମୁଖା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି – 'ଅସୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉଭତୋଭାଗୱିମୁତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ ପଞ୍ଞାୱିମୁତ୍ତୋ , ଅସୁକୋ କାୟସକ୍ଖୀ , ଅସୁକୋ ଦିଟ୍ଠିପ୍ପତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ ସଦ୍ଧାୱିମୁତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ ଧମ୍ମାନୁସାରୀ, ଅସୁକୋ ସଦ୍ଧାନୁସାରୀ, ଅସୁକୋ ସୀଲୱା କଲ୍ୟାଣଧମ୍ମୋ, ଅସୁକୋ ଦୁସ୍ସୀଲୋ ପାପଧମ୍ମୋ'ତି। ତେ ତେନ ଲାଭଂ ଲଭନ୍ତି। ତେ ତଂ ଲାଭଂ ଲଭିତ୍ୱା ଗଥିତା [ଗଧିତା (କ।)] ମୁଚ୍ଛିତା ଅଜ୍ଝୋପନ୍ନା [ଅଜ୍ଝୋସାନା (କ।), ଅନଜ୍ଝୋପନ୍ନା (ସୀ। ସ୍ୟା। କ।) ଟିକନିପାତେ କୁସିନାରୱଗ୍ଗେ ପଠମସୁତ୍ତଟୀକା ଓଲୋକେତବ୍ବା] ଅନାଦୀନୱଦସ୍ସାୱିନୋ ଅନିସ୍ସରଣପଞ୍ଞା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆମିସଗରୁ ପରିସା ନୋ ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ।

''କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ ପରିସା ନୋଆମିସଗରୁ? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାୟଂ ଭିକ୍ଖୂ ଗିହୀନଂ ଓଦାତୱସନାନଂ ସମ୍ମୁଖା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ନ ଭାସନ୍ତି – 'ଅସୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉଭତୋଭାଗୱିମୁତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ ପଞ୍ଞାୱିମୁତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ କାୟସକ୍ଖୀ, ଅସୁକୋ ଦିଟ୍ଠିପ୍ପତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ ସଦ୍ଧାୱିମୁତ୍ତୋ, ଅସୁକୋ ଧମ୍ମାନୁସ୍ସାରୀ, ଅସୁକୋ ସଦ୍ଧାନୁସାରୀ, ଅସୁକୋ ସୀଲୱା କଲ୍ୟାଣଧମ୍ମୋ, ଅସୁକୋ ଦୁସ୍ସୀଲୋ ପାପଧମ୍ମୋ'ତି। ତେ ତେନ ଲାଭଂ ଲଭନ୍ତି। ତେ ତଂ ଲାଭଂ ଲଭିତ୍ୱା ଅଗଥିତା ଅମୁଚ୍ଛିତା ଅନଜ୍ଝୋସନ୍ନା ଆଦୀନୱଦସ୍ସାୱିନୋ ନିସ୍ସରଣପଞ୍ଞା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ ପରିସା ନୋଆମିସଗରୁ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁ ପରିସା ନୋଆମିସଗରୂ''ତି।

୫୦। ''ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ୱିସମା ଚ ପରିସା ସମା ଚ ପରିସା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିସମା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାୟଂ ଅଧମ୍ମକମ୍ମାନି ପୱତ୍ତନ୍ତି ଧମ୍ମକମ୍ମାନି ନପ୍ପୱତ୍ତନ୍ତି , ଅୱିନୟକମ୍ମାନି ପୱତ୍ତନ୍ତି ୱିନୟକମ୍ମାନି ନପ୍ପୱତ୍ତନ୍ତି, ଅଧମ୍ମକମ୍ମାନି ଦିପ୍ପନ୍ତି ଧମ୍ମକମ୍ମାନି ନ ଦିପ୍ପନ୍ତି, ଅୱିନୟକମ୍ମାନି ଦିପ୍ପନ୍ତି ୱିନୟକମ୍ମାନି ନ ଦିପ୍ପନ୍ତି। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିସମା ପରିସା। ( ) [(ୱିସମତ୍ତା ଭିକ୍ଖୱେ ପରିସାୟ ଅଧମ୍ମକମ୍ମାନି ପୱତ୍ତନ୍ତି… ୱିନୟକମ୍ମାନି ନ ଦିପ୍ପନ୍ତି।) (ସୀ। ପୀ।)]

''କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମା ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାୟଂ ଧମ୍ମକମ୍ମାନି ପୱତ୍ତନ୍ତି ଅଧମ୍ମକମ୍ମାନି ନପ୍ପୱତ୍ତନ୍ତି, ୱିନୟକମ୍ମାନି ପୱତ୍ତନ୍ତି

ଅୱିନଯକମ୍ମାନି ନପ୍ପୱତ୍ତନ୍ତି, ଧମ୍ମକମ୍ମାନି ଦିପ୍ପନ୍ତି ଅଧମ୍ମକମ୍ମାନି ନ ଦିପ୍ପନ୍ତି, ୱିନଯକମ୍ମାନି ଦିପ୍ପନ୍ତି ଅୱିନଯକମ୍ମାନି ନ ଦିପ୍ପନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମା ପରିସା। ( ) [(ସମତ୍ତା ଭିକ୍ଖୱେ ପରିସାଯ ଧମ୍ମକମ୍ମାନି ପୱତ୍ତନ୍ତି… ଅୱିନଯକମ୍ମାନି ନ ଦିପ୍ପନ୍ତି।) (ସୀ। ପୀ।)] ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ସମା ପରିସା’’ତି।

୫୧। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଅଧମ୍ମିକା ଚ ପରିସା ଧମ୍ମିକା ଚ ପରିସା…ପେ… ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମିକା ପରିସା’’ତି।

୫୨। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିସା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଅଧମ୍ମୱାଦିନୀ ଚ ପରିସା ଧମ୍ମୱାଦିନୀ ଚ ପରିସା। କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମୱାଦିନୀ ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଅଧିକରଣଂ ଆଦିଯନ୍ତି ଧମ୍ମିକଂ ୱା ଅଧମ୍ମିକଂ ୱା। ତେ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ଆଦିଯିତ୍ୱା ନ ଚେୱ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଞ୍ଞାପେନ୍ତି ନ ଚ ସଞ୍ଞତ୍ତିଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନ ଚ ନିଜ୍ଝାପେନ୍ତି ନ ଚ ନିଜ୍ଝତ୍ତିଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ତେ ଅସଞ୍ଞତ୍ତିବଲା ଅନିଜ୍ଝତ୍ତିବଲା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗମନ୍ତିନୋ ତମେୱ ଅଧିକରଣଂ ଥାମସା ପରାମାସା [ପରାମସ୍ସ (ସୀ। ପୀ।)] ଅଭିନିୱିସ୍ସ ୱୋହରନ୍ତି – ‘ଇଦମେୱ ସଚ୍ଚଂ ମୋଘମଞ୍ଞ’ନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମୱାଦିନୀ ପରିସା।

‘‘କତମା ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମୱାଦିନୀ ପରିସା? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଅଧିକରଣଂ ଆଦିଯନ୍ତି ଧମ୍ମିକଂ ୱା ଅଧମ୍ମିକଂ ୱା। ତେ ତଂ ଅଧିକରଣଂ ଆଦିଯିତ୍ୱା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଞ୍ଞାପେନ୍ତି ଚେୱ ସଞ୍ଞତ୍ତିଞ୍ଚ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନିଜ୍ଝାପେନ୍ତି ଚେୱ ନିଜ୍ଝତ୍ତିଞ୍ଚ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ତେ ସଞ୍ଞତ୍ତିବଲା ନିଜ୍ଝତ୍ତିବଲା ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗମନ୍ତିନୋ, ନ ତମେୱ ଅଧିକରଣଂ ଥାମସା ପରାମାସା ଅଭିନିୱିସ୍ସ ୱୋହରନ୍ତି – ‘ଇଦମେୱ ସଚ୍ଚଂ ମୋଘମଞ୍ଞ’ନ୍ତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମୱାଦିନୀ ପରିସା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିସା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିସାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମୱାଦିନୀ ପରିସା’’ତି।

ପରିସୱଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚମୋ।

ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ –

ଉତ୍ତାନା ୱଗ୍ଗା ଅଗ୍ଗୱତୀ, ଅରିଯା କସଟୋ ଚ ପଞ୍ଚମୋ;

ଓକ୍କାଚିତଆମିସଞ୍ଚେୱ, ୱିସମା ଅଧମ୍ମାଧମ୍ମିଯେନ ଚାତି।

ପଠମୋ ପଣ୍ଣାସକୋ ସମତ୍ତୋ।

୨। ଦୁତିଯପଣ୍ଣାସକଂ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(୬) ୧। ପୁଗ୍ଗଲୱଗ୍ଗୋ

୫୩। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଲୋକେ ଉପ୍ପଜ୍ଜମାନା ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ବହୁଜନହିତାଯ ବହୁଜନସୁଖାଯ, ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅତ୍ଥାଯ ହିତାଯ ସୁଖାଯ ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ତଥାଗତୋ ଚ ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ରାଜା ଚ ଚକ୍କୱତ୍ତୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୁଗ୍ଗଲା ଲୋକେ ଉପ୍ପଜ୍ଜମାନା ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ବହୁଜନହିତାଯ ବହୁଜନସୁଖାଯ, ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅତ୍ଥାଯ ହିତାଯ ସୁଖାଯ ଦେୱମନୁସ୍ସାନ’’ନ୍ତି।

୫୪। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଲୋକେ ଉପ୍ପଜ୍ଜମାନା ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ଅଚ୍ଛରିଯମନୁସ୍ସା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ତଥାଗତୋ ଚ ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ରାଜା ଚ ଚକ୍କୱତ୍ତୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୁଗ୍ଗଲା ଲୋକେ ଉପ୍ପଜ୍ଜମାନା ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ଅଚ୍ଛରିଯମନୁସ୍ସା’’ତି।

୫୫। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲାନଂ କାଲକିରିଯା ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅନୁତପ୍ପା ହୋତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ତଥାଗତସ୍ସ ଚ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ରଞ୍ଞୋ ଚ ଚକ୍କୱତ୍ତିସ୍ସ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପୁଗ୍ଗଲାନଂ କାଲକିରିଯା ବହୁନୋ ଜନସ୍ସ ଅନୁତପ୍ପା ହୋତୀ’’ତି।

୫୬। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥୂପାରହା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ତଥାଗତୋ ଚ ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ରାଜା ଚ ଚକ୍କୱତ୍ତୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଥୂପାରହା’’ତି।

୫୭। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବୁଦ୍ଧା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ତଥାଗତୋ ଚ ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ପଚ୍ଚେକବୁଦ୍ଧୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ବୁଦ୍ଧା’’ତି।

୫୮। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସନିଯା ଫଲନ୍ତିଯା ନ ସନ୍ତସନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଭିକ୍ଖୁ ଚ ଖୀଣାସୱୋ, ହତ୍ଥାଜାନୀଯୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅସନିଯା ଫଲନ୍ତିଯା ନ ସନ୍ତସନ୍ତୀ’’ତି।

୫୯। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସନିଯା ଫଲନ୍ତିଯା ନ ସନ୍ତସନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଭିକ୍ଖୁ ଚ ଖୀଣାସୱୋ, ଅସ୍ସାଜାନୀଯୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅସନିଯା ଫଲନ୍ତିଯା ନ ସନ୍ତସନ୍ତୀ’’ତି।

୬୦। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସନିଯା ଫଲନ୍ତିଯା ନ ସନ୍ତସନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଭିକ୍ଖୁ ଚ ଖୀଣାସୱୋ, ସୀହୋ ଚ ମିଗରାଜା। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅସନିଯା ଫଲନ୍ତିଯା ନ ସନ୍ତସନ୍ତୀ’’ତି।

୬୧। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥୱସେ ସମ୍ପସ୍ସମାନା କିଂପୁରିସା ମାନୁସିଂ ୱାଚଂ ନ ଭାସନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? ମା ଚ ମୁସା ଭଣିମ୍ହା, ମା ଚ ପରଂ ଅଭୂତେନ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖିମ୍ହାତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅତ୍ଥୱସେ ସମ୍ପସ୍ସମାନା କିଂପୁରିସା ମାନୁସିଂ ୱାଚଂ ନ ଭାସନ୍ତୀ’’ତି।

୬୨। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଧମ୍ମାନଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତିତ୍ତୋ ଅପ୍ପଟିୱାନୋ ମାତୁଗାମୋ କାଲଂ କରୋତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ମେଥୁନସମାପତ୍ତିଯା ଚ ୱିଜାଯନସ୍ସ ଚ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଧମ୍ମାନଂ ଅତିତ୍ତୋ ଅପ୍ପଟିୱାନୋ ମାତୁଗାମୋ କାଲଂ କରୋତୀ’’ତି।

୬୩। ‘‘ଅସନ୍ତସନ୍ନିୱାସଞ୍ଚ ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦେସେସ୍ସାମି ସନ୍ତସନ୍ନିୱାସଞ୍ଚ। ତଂ ସୁଣାଥ, ସାଧୁକଂ ମନସି କରୋଥ; ଭାସିସ୍ସାମୀ’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ –

‘‘କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସନ୍ତସନ୍ନିୱାସୋ ହୋତି, କଥଞ୍ଚ ଅସନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱସନ୍ତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘ଥେରୋପି ମଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟ, ମଜ୍ଝିମୋପି ମଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟ, ନୱୋପି ମଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟ; ଥେରମ୍ପାହଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ମଜ୍ଝିମମ୍ପାହଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ନୱମ୍ପାହଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ। ଥେରୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ ନୋ ହିତାନୁକମ୍ପୀ, ନୋତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ [ୱିହେସେଯ୍ୟଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ।)] ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ନପ୍ପଟିକରେଯ୍ୟଂ। ମଜ୍ଝିମୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ…ପେ… ନୱୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ ନୋ ହିତାନୁକମ୍ପୀ, ନୋତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ନପ୍ପଟିକରେଯ୍ୟଂ’ । ମଜ୍ଝିମସ୍ସପି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି…ପେ… ନୱସ୍ସପି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘ଥେରୋପି ମଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟ, ମଜ୍ଝିମୋପି ମଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟ, ନୱୋପି ମଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟ; ଥେରମ୍ପାହଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ମଜ୍ଝିମମ୍ପାହଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ନୱମ୍ପାହଂ ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ। ଥେରୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେଯ୍ୟ ନୋ ହିତାନୁକମ୍ପୀ ନୋତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ନପ୍ପଟିକରେଯ୍ୟଂ। ମଜ୍ଝିମୋ

ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ…ପେ… ନୱୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ନୋ ହିତାନୁକମ୍ପୀ, ନୋତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ନପ୍ପଟିକରେଯ୍ୟଂ''। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସନ୍ତସନ୍ନିୱାସୋ ହୋତି, ଏୱଞ୍ଚ ଅସନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱସନ୍ତି।

''କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସନ୍ତସନ୍ନିୱାସୋ ହୋତି, କଥଞ୍ଚ ସନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱସନ୍ତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – 'ଥେରୋପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ, ମଜ୍ଝିମୋପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ, ନୱୋପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ; ଥେରମ୍ପାହଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ମଜ୍ଝିମମ୍ପାହଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ନୱମ୍ପାହଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ। ଥେରୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ନୋ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ, ସାଧୂତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ନ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ପଟିକରେଯ୍ୟଂ। ମଜ୍ଝିମୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ…ପେ… ନୱୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ନୋ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ, ସାଧୂତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ନ ନଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ପଟିକରେଯ୍ୟଂ''। ମଜ୍ଝିମସ୍ସପି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି…ପେ… ନୱସ୍ସପି ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – 'ଥେରୋପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ, ମଜ୍ଝିମୋପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ, ନୱୋପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ; ଥେରମ୍ପାହଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ମଜ୍ଝିମମ୍ପାହଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ନୱମ୍ପାହଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ। ଥେରୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ନୋ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ, ସାଧୂତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ନ ନଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ପଟିକରେଯ୍ୟଂ। ମଜ୍ଝିମୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ…ପେ… ନୱୋ ଚେପି ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ହିତାନୁକମ୍ପୀ ମଂ ୱଦେନ୍ତୁ ନୋ ଅହିତାନୁକମ୍ପୀ, ସାଧୂତି ନଂ ୱଦେଯ୍ୟଂ ନ ନଂ ୱିହେଠେଯ୍ୟଂ ପସ୍ସମ୍ପିସ୍ସ ପଟିକରେଯ୍ୟଂ''। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସନ୍ତସନ୍ନିୱାସୋ ହୋତି, ଏୱଞ୍ଚ ସନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱସନ୍ତୀ''ତି।

୬୪। ''ଯସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧିକରଣେ ଉଭତୋ ୱଚୀସଂସାରୋ ଦିଟ୍ଠିପଳାସୋ ଚେତସୋ ଆଘାତୋ ଅପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ଅନଭିରଦ୍ଧି ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ଅୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତି, ତସ୍ମେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧିକରଣେ ପାଟିକଙ୍ଖଂ – 'ଦୀଘତ୍ତାଯ ଖରତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ସଂୱତ୍ତିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ନ ଫାସୁଂ [ଫାସୁ (କ।)] ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି'। ଯସ୍ମିଞ୍ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧିକରଣେ ଉଭତୋ ୱଚୀସଂସାରୋ ଦିଟ୍ଠିପଳାସୋ ଚେତସୋ ଆଘାତୋ ଅପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ଅନଭିରଦ୍ଧି ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ସୁୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତି, ତସ୍ମେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧିକରଣେ ପାଟିକଙ୍ଖଂ – 'ନ ଦୀଘତ୍ତାଯ ଖରତ୍ତାଯ ୱାଳତ୍ତାଯ ସଂୱତ୍ତିସ୍ସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ଫାସୁଂ ୱିହରିସ୍ସନ୍ତୀ'''ତି।

ପୁଗ୍ଗଲୱଗ୍ଗୋ ପଠମୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(୭) ୨। ସୁଖୱଗ୍ଗୋ

୬୫। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି , ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଗିହିସୁଖଞ୍ଚ ପବ୍ବଜିତସୁଖଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ପବ୍ବଜିତସୁଖ’’ନ୍ତି।

୬୬। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? କାମସୁଖଞ୍ଚ ନେକ୍ଖମ୍ମସୁଖଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ନେକ୍ଖମ୍ମସୁଖ’’ନ୍ତି।

୬୭। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଉପଧିସୁଖଞ୍ଚ ନିରୁପଧିସୁଖଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ନିରୁପଧିସୁଖ’’ନ୍ତି।

୬୮। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସାସୱସୁଖଞ୍ଚ ଅନାସୱସୁଖଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ଅନାସୱସୁଖ’’ନ୍ତି।

୬୯। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସାମିସଞ୍ଚ ସୁଖଂ ନିରାମିସଞ୍ଚ ସୁଖଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ନିରାମିସଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୦। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଅରିଯସୁଖଞ୍ଚ ଅନରିଯସୁଖଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ଅରିଯସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୧। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି , ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? କାଯିକଞ୍ଚ ସୁଖଂ ଚେତସିକଞ୍ଚ ସୁଖଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ଚେତସିକଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୨। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସପ୍ପୀତିକଞ୍ଚ ସୁଖଂ ନିପ୍ପୀତିକଞ୍ଚ ସୁଖଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ନିପ୍ପୀତିକଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୩। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସାତସୁଖଞ୍ଚ ଉପେକ୍ଖାସୁଖଞ୍ଚ । ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ଉପେକ୍ଖାସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୪। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି , ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସମାଧିସୁଖଞ୍ଚ ଅସମାଧିସୁଖଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ସମାଧିସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୫। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସପ୍ପୀତିକାରମ୍ମଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ ନିପ୍ପୀତିକାରମ୍ମଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ନିପ୍ପୀତିକାରମ୍ମଣଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୬। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ସାତାରମ୍ମଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ ଉପେକ୍ଖାରମ୍ମଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ଉପେକ୍ଖାରମ୍ମଣଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

୭୭। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ରୂପାରମ୍ମଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ ଅରୂପାରମ୍ମଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସୁଖାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସୁଖାନଂ ଯଦିଦଂ ଅରୂପାରମ୍ମଣଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

ସୁଖୱଗ୍ଗୋ ଦୁତିଯୋ।

(୮) ୩। ସନିମିତ୍ତଵଗ୍ଗୋ

୭୮। ‘‘ସନିମିତ୍ତା , ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅନିମିତ୍ତା। ତସ୍ସେଵ ନିମିତ୍ତସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୭୯। ‘‘ସନିଦାନା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅନିଦାନା। ତସ୍ସେଵ ନିଦାନସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୦। ‘‘ସହେତୁକା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅହେତୁକା। ତସ୍ସେଵ ହେତୁସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୧। ‘‘ସସଙ୍ଖାରା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅସଙ୍ଖାରା। ତେସଂଯେଵ ସଙ୍ଖାରାନଂ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୨। ‘‘ସପ୍ପଚ୍ଚଯା , ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅପ୍ପଚ୍ଚଯା। ତସ୍ସେଵ ପଚ୍ଚଯସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୩। ‘‘ସରୂପା , ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅରୂପା। ତସ୍ସେଵ ରୂପସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୪। ‘‘ସଵେଦନା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅଵେଦନା। ତସ୍ସାଯେଵ ଵେଦନାଯ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୫। ‘‘ସସଞ୍ଞା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅସଞ୍ଞା। ତସ୍ସାଯେଵ ସଞ୍ଞାଯ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୬। ‘‘ସଵିଞ୍ଞାଣା , ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅଵିଞ୍ଞାଣା। ତସ୍ସେଵ ଵିଞ୍ଞାଣସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

୮୭। ‘‘ସଙ୍ଖତାରମ୍ମଣା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା, ନୋ ଅସଙ୍ଖତାରମ୍ମଣା। ତସ୍ସେଵ ସଙ୍ଖତସ୍ସ ପହାନା ଏଵଂ ତେ ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ନ ହୋନ୍ତୀ’’ତି।

ସନିମିତ୍ତଵଗ୍ଗୋ ତତିଯୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(୯) ୪। ଧମ୍ମୱଗ୍ଗୋ

୮୮। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଚେତୋୱିମୁତ୍ତି ଚ ପଞ୍ଞାୱିମୁତ୍ତି ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୮୯। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ପଗ୍ଗାହୋ ଚ ଅୱିକ୍ଖେପୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୦। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ନାମଞ୍ଚ ରୂପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୧। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ୱିଜ୍ଜା ଚ ୱିମୁତ୍ତି ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୨। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଭୱଦିଟ୍ଠି ଚ ୱିଭୱଦିଟ୍ଠି ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୩। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅହିରିକଞ୍ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ । ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୪। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ହିରୀ ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୫। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଦୋୱଚସ୍ସତା ଚ ପାପମିତ୍ତତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୬। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସୋୱଚସ୍ସତା ଚ କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୭। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଧାତୁକୁସଲତା ଚ ମନସିକାରକୁସଲତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

୯୮। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆପତ୍ତିକୁସଲତା ଚ ଆପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନକୁସଲତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା”ତି।

ଧମ୍ମୱଗ୍ଗୋ ଚତୁତ୍ଥୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(୧୦) ୫। ବାଲୱଗ୍ଗୋ

୯୯। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅନାଗତଂ ଭାରଂ ୱହତି, ଯୋ ଚ ଆଗତଂ ଭାରଂ ନ ୱହତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ବାଲା”ତି।

୧୦୦। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଡିତା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅନାଗତଂ ଭାରଂ ନ ୱହତି, ଯୋ ଚ ଆଗତଂ ଭାରଂ ୱହତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଣ୍ଡିତା”ତି।

୧୦୧। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ କପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଦ୍ୱେ ବାଲା”ତି।

୧୦୨। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଡିତା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅକପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ କପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଣ୍ଡିତା”ତି।

୧୦୩। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅନାପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ବାଲା”ତି।

୧୦୪। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଡିତା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅନାପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଣ୍ଡିତା”ତି।

୧୦୫। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅଧମ୍ମେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଧମ୍ମେ ଅଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ବାଲା”ତି।

୧୦୬। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଡିତା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଧମ୍ମେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଅଧମ୍ମେ ଅଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଣ୍ଡିତା”ତି।

୧୦୭। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅୱିନଯେ ୱିନଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ୱିନଯେ ଅୱିନଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ବାଲା”ତି।

୧୦୮। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣ୍ଡିତା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଅୱିନଯେ ଅୱିନଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ୱିନଯେ ୱିନଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଣ୍ଡିତା”ତି।

୧୦୯। “ଦ୍ୱିନ୍ନଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ନ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯିତବ୍ବଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯତି, ଯୋ ଚ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯିତବ୍ବଂ ନ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯତି। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ”ତି।

୧୧୦। “ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ନ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯିତବ୍ବଂ ନ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯତି, ଯୋ ଚ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯିତବ୍ବଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯତି। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ”ତି।

୧୧୧। “ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଅକପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ କପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ”ତି।

୧୧୨। “ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଅକପ୍ପିଯେ ଅକପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ କପ୍ପିଯେ କପ୍ପିଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ

ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

୧୧୩। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଅନାପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

୧୧୪। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ , ଯୋ ଚ ଅନାପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିସଞ୍ଞୀ । ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

୧୧୫। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଅଧମ୍ମେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଧମ୍ମେ ଅଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

୧୧୬। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଧମ୍ମେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ଅଧମ୍ମେ ଅଧମ୍ମସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

୧୧୭। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ , ଭିକ୍ଖବେ, ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଅୱିନଯେ ୱିନଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ୱିନଯେ ଅୱିନଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

୧୧୮। ‘‘ଦ୍ୱିନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତି। କତମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ? ଯୋ ଚ ଅୱିନଯେ ଅୱିନଯସଞ୍ଞୀ, ଯୋ ଚ ୱିନଯେ ୱିନଯସଞ୍ଞୀ। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆସୱା ନ ୱଡ୍ଢନ୍ତୀ’’ତି।

ବାଲୱଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚମୋ।

ଦୁତିଯୋ ପଣ୍ଣାସକୋ ସମତ୍ତୋ।

୩। ତତିଯପଣ୍ଣାସକଂ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(୧୧) ୧। ଆସାଦୁପ୍ପଜହୱଗ୍ଗୋ

୧୧୯। “ଦ୍ୱେମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ଆସା ଦୁପ୍ପଜହା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଲାଭାସା ଚ ଜୀୱିତାସା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଆସା ଦୁପ୍ପଜହା”ତି।

୧୨୦। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଦୁଲ୍ଲଭା ଲୋକସ୍ମିଂ। କତମେ ଦ୍ୱେ ? ଯୋ ଚ ପୁବ୍ବକାରୀ, ଯୋ ଚ କତଞ୍ଞୂ କତୱେଦୀ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୁଗ୍ଗଲା ଦୁଲ୍ଲଭା ଲୋକସ୍ମି”ନ୍ତି।

୧୨୧। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଦୁଲ୍ଲଭା ଲୋକସ୍ମିଂ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ତିତ୍ତୋ ଚ ତପ୍ପେତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୁଗ୍ଗଲା ଦୁଲ୍ଲଭା ଲୋକସ୍ମି”ନ୍ତି।

୧୨୨। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଦୁତ୍ତପ୍ପୟା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ନିକ୍ଖିପତି, ଯୋ ଚ ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୁଗ୍ଗଲା ଦୁତ୍ତପ୍ପୟା”ତି।

୧୨୩। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ସୁତପ୍ପୟା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଯୋ ଚ ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ନ ନିକ୍ଖିପତି, ଯୋ ଚ ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ନ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୁଗ୍ଗଲା ସୁତପ୍ପୟା”ତି।

୧୨୪। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚୟା ରାଗସ୍ସ ଉପ୍ପାଦାୟ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସୁଭନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଅୟୋନିସୋ ଚ ମନସିକାରୋ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଚ୍ଚୟା ରାଗସ୍ସ ଉପ୍ପାଦାୟା”ତି।

୧୨୫। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚୟା ଦୋସସ୍ସ ଉପ୍ପାଦାୟ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ପଟିଘନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଅୟୋନିସୋ ଚ ମନସିକାରୋ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଚ୍ଚୟା ଦୋସସ୍ସ ଉପ୍ପାଦାୟା”ତି।

୧୨୬। “ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚୟା ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିୟା ଉପ୍ପାଦାୟ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ପରତୋ ଚ ଘୋସୋ ଅୟୋନିସୋ ଚ ମନସିକାରୋ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଚ୍ଚୟା ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିୟା ଉପ୍ପାଦାୟା”ତି।

୧୨୭। “ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚୟା ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠିୟା ଉପ୍ପାଦାୟ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ପରତୋ ଚ ଘୋସୋ, ୟୋନିସୋ ଚ ମନସିକାରୋ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଚ୍ଚୟା ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠିୟା ଉପ୍ପାଦାୟା”ତି।

୧୨୮। “ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆପତ୍ତିୟୋ। କତମା ଦ୍ୱେ? ଲହୁକା ଚ ଆପତ୍ତି, ଗରୁକା ଚ ଆପତ୍ତି। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିୟୋ”ତି।

୧୨୯। “ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆପତ୍ତିୟୋ। କତମା ଦ୍ୱେ? ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଚ ଆପତ୍ତି, ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଚ ଆପତ୍ତି। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିୟୋ”ତି।

୧୩୦। “ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆପତ୍ତିୟୋ। କତମା ଦ୍ୱେ? ସାୱସେସା ଚ ଆପତ୍ତି, ଅନୱସେସା ଚ ଆପତ୍ତି। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଆପତ୍ତିୟୋ”ତି।

ଆସାଦୁପ୍ପଜହୱଗ୍ଗୋ ପଠମୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(୧୨) ୨। ଆୟାଚନୱଗ୍ଗୋ

୧୩୧। ‘‘ସଦ୍ଧୋ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ସମ୍ମା ଆୟାଚମାନୋ ଆୟାଚେୟ୍ୟ – ‘ତାଦିସୋ ହୋମି ୟାଦିସା ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା’ତି। ଏସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୁଲା ଏତଂ ପମାଣଂ ମମ ସାୱକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୟଦିଦଂ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା’’ତି।

୧୩୨। ‘‘ସଦ୍ଧା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଏୱଂ ସମ୍ମା ଆୟାଚମାନା ଆୟାଚେୟ୍ୟ – ‘ତାଦିସୀ ହୋମି ୟାଦିସୀ ଖେମା ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣା ଚା’ତି। ଏସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୁଲା ଏତଂ ପମାଣଂ ମମ ସାୱିକାନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀନଂ ୟଦିଦଂ ଖେମା ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣା ଚା’’ତି।

୧୩୩। ‘‘ସଦ୍ଧୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସକୋ ଏୱଂ ସମ୍ମା ଆୟାଚମାନୋ ଆୟାଚେୟ୍ୟ – ‘ତାଦିସୋ ହୋମି ୟାଦିସୋ ଚିତ୍ତୋ ଚ ଗହପତି ହତ୍ଥକୋ ଚ ଆଳୱକୋ’ତି। ଏସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୁଲା ଏତଂ ପମାଣଂ ମମ ସାୱକାନଂ ଉପାସକାନଂ ୟଦିଦଂ ଚିତ୍ତୋ ଚ ଗହପତି ହତ୍ଥକୋ ଚ ଆଳୱକୋ’’ତି।

୧୩୪। ‘‘ସଦ୍ଧା , ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସିକା ଏୱଂ ସମ୍ମା ଆୟାଚମାନା ଆୟାଚେୟ୍ୟ – ‘ତାଦିସୀ ହୋମି ୟାଦିସୀ ଖୁଜ୍ଜୁତ୍ତରା ଚ ଉପାସିକା ୱେଳୁକଣ୍ଡକିୟା [ୱେଳୁକଣ୍ଡକୀ (ଅ। ନି। ୬।୩୭; ଅ। ନି। ୪।୧୭୬ ଆଗତଂ] ଚ ନନ୍ଦମାତା’ତି। ଏସା , ଭିକ୍ଖୱେ, ତୁଲା ଏତଂ ପମାଣଂ ମମ ସାୱିକାନଂ ଉପାସିକାନଂ ୟଦିଦଂ ଖୁଜ୍ଜୁତ୍ତରା ଚ ଉପାସିକା ୱେଳୁକଣ୍ଡକିୟା ଚ ନନ୍ଦମାତା’’ତି।

୧୩୫। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅନନୁୱିଚ୍ଚ ଅପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ଅୱଣ୍ଣାରହସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ଅନନୁୱିଚ୍ଚ ଅପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ୱଣ୍ଣାରହସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀତି।

‘‘ଦ୍ୱୀହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅନୁୱିଚ୍ଚ ପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ଅୱଣ୍ଣାରହସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ଅନୁୱିଚ୍ଚ ପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ୱଣ୍ଣାରହସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀ’’ତି।

୧୩୬। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅନନୁୱିଚ୍ଚ ଅପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ଅପ୍ପସାଦନୀୟେ ଠାନେ ପସାଦଂ ଉପଦଂସେତି, ଅନନୁୱିଚ୍ଚ ଅପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ପସାଦନୀୟେ ଠାନେ ଅପ୍ପସାଦଂ ଉପଦଂସେତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀତି।

‘‘ଦ୍ୱୀହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅନୁୱିଚ୍ଚ ପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ଅପ୍ପସାଦନୀୟେ ଠାନେ ଅପ୍ପସାଦଂ ଉପଦଂସେତି, ଅନୁୱିଚ୍ଚ ପରିୟୋଗାହେତ୍ୱା ପସାଦନୀୟେ ଠାନେ ପସାଦଂ ଉପଦଂସେତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀ’’ତି।

୧୩୭। ‘‘ଦ୍ୱୀସୁ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମିଚ୍ଛାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ , ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ? ମାତରି ଚ ପିତରି ଚ। ଇମେସୁ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀସୁ ମିଚ୍ଛାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀତି।

‘‘ଦ୍ୱୀସୁ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ

ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ? ମାତରି ଚ ପିତରି ଚ। ଇମେସୁ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀସୁ ସମ୍ମାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀ''ତି।

୧୩୮। ''ଦ୍ୱୀସୁ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମିଚ୍ଛାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ? ତଥାଗତେ ଚ ତଥାଗତସାୱକେ ଚ। ଇମେସୁ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମିଚ୍ଛାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଅସପ୍ପୁରିସୋ ଖତଂ ଉପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ସାୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ସାନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀତି।

''ଦ୍ୱୀସୁ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତି। କତମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ? ତଥାଗତେ ଚ ତଥାଗତସାୱକେ ଚ। ଇମେସୁ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀସୁ ସମ୍ମାପଟିପଜ୍ଜମାନୋ ପଣ୍ଡିତୋ ୱିୟତ୍ତୋ ସପ୍ପୁରିସୋ ଅକ୍ଖତଂ ଅନୁପହତଂ ଅତ୍ତାନଂ ପରିହରତି, ଅନୱଜ୍ଜୋ ଚ ହୋତି ଅନନୁୱଜ୍ଜୋ ଚ ୱିଞ୍ଞୂନଂ, ବହୁଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀ''ତି।

୧୩୯। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସଚିତ୍ତୱୋଦାନଞ୍ଚ ନ ଚ କିଞ୍ଚି ଲୋକେ ଉପାଦିୟତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା''ତି।

୧୪୦। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? କୋଧୋ ଚ ଉପନାହୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା''ତି।

୧୪୧। ''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? କୋଧୱିନୟୋ ଚ ଉପନାହୱିନୟୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା''ତି।

ଆୟାଚନୱଗ୍ଗୋ ଦୁତିୟୋ।

(୧୩) ୩। ଦାନୱଗ୍ଗୋ

୧୪୨। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାନାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଆମିସଦାନଞ୍ଚ ଧମ୍ମଦାନଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଦାନାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଦାନାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମଦାନ’’ନ୍ତି।

୧୪୩। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯାଗା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସଯାଗୋ ଚ ଧମ୍ମଯାଗୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଯାଗା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଯାଗାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମଯାଗୋ’’ତି।

୧୪୪। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାଗା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସଚାଗୋ ଚ ଧମ୍ମଚାଗୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଚାଗା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଚାଗାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମଚାଗୋ’’ତି।

୧୪୫। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଚ୍ଚାଗା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସପରିଚ୍ଚାଗୋ ଚ ଧମ୍ମପରିଚ୍ଚାଗୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିଚ୍ଚାଗା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିଚ୍ଚାଗାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମପରିଚ୍ଚାଗୋ’’ତି।

୧୪୬। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଭୋଗା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସଭୋଗୋ ଚ ଧମ୍ମଭୋଗୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଭୋଗା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଭୋଗାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମଭୋଗୋ’’ତି।

୧୪୭। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ଭୋଗା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସସମ୍ଭୋଗୋ ଚ ଧମ୍ମସମ୍ଭୋଗୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସମ୍ଭୋଗା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସମ୍ଭୋଗାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମସମ୍ଭୋଗୋ’’ତି।

୧୪୮। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଂୱିଭାଗା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସସଂୱିଭାଗୋ ଚ ଧମ୍ମସଂୱିଭାଗୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସଂୱିଭାଗା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସଂୱିଭାଗାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମସଂୱିଭାଗୋ’’ତି।

୧୪୯। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଗହା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସସଙ୍ଗହୋ ଚ ଧମ୍ମସଙ୍ଗହୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସଙ୍ଗହା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସଙ୍ଗହାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମସଙ୍ଗହୋ’’ତି।

୧୫୦। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁଗ୍ଗହା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସାନୁଗ୍ଗହୋ ଚ ଧମ୍ମାନୁଗ୍ଗହୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅନୁଗ୍ଗହା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଅନୁଗ୍ଗହାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମାନୁଗ୍ଗହୋ’’ତି।

୧୫୧। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁକମ୍ପା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସାନୁକମ୍ପା ଚ ଧମ୍ମାନୁକମ୍ପା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅନୁକମ୍ପା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଅନୁକମ୍ପାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମାନୁକମ୍ପା’’ତି।

ଦାନୱଗ୍ଗୋ ତତିଯୋ।

(୧୪) ୪। ସନ୍ଥାରୱଗ୍ଗୋ

୧୫୨। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସନ୍ଥାରା [ସନ୍ଧାରା (କ।)]। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସସନ୍ଥାରୋ ଚ ଧମ୍ମସନ୍ଥାରୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସନ୍ଥାରା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସନ୍ଥାରାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମସନ୍ଥାରୋ’’ତି।

୧୫୩। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିସନ୍ଥାରା [ପଟିସନ୍ଧାରା (କ।)]। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସପଟିସନ୍ଥାରୋ ଚ ଧମ୍ମପଟିସନ୍ଥାରୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପଟିସନ୍ଥାରା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପଟିସନ୍ଥାରାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମପଟିସନ୍ଥାରୋ’’ତି।

୧୫୪। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏସନା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସେସନା ଚ ଧମ୍ମେସନା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଏସନା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଏସନାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେସନା’’ତି।

୧୫୫। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଯେସନା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସପରିଯେସନା ଚ ଧମ୍ମପରିଯେସନା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିଯେସନା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିଯେସନାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମପରିଯେସନା’’ତି।

୧୫୬। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଯେଟ୍ଠିଯୋ। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସପରିଯେଟ୍ଠି ଚ ଧମ୍ମପରିଯେଟ୍ଠି ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପରିଯେଟ୍ଠିଯୋ। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପରିଯେଟ୍ଠୀନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମପରିଯେଟ୍ଠୀ’’ତି।

୧୫୭। ‘‘ଦ୍ୱେମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ପୂଜା। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସପୂଜା ଚ ଧମ୍ମପୂଜା ଚ। ଇମା ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୂଜା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପୂଜାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମପୂଜା’’ତି।

୧୫୮। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆତିଥେଯ୍ୟାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଆମିସାତିଥେଯ୍ୟଞ୍ଚ ଧମ୍ମାତିଥେଯ୍ୟଞ୍ଚ । ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଆତିଥେଯ୍ୟାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଆତିଥେଯ୍ୟାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମାତିଥେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି।

୧୫୯। ‘‘ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇଦ୍ଧିଯୋ। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସିଦ୍ଧି ଚ ଧମ୍ମିଦ୍ଧି ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଇଦ୍ଧିଯୋ। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଇଦ୍ଧୀନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମିଦ୍ଧୀ’’ତି।

୧୬୦। ‘‘ଦ୍ୱେମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଦ୍ଧିଯୋ। କତମା ଦ୍ୱେ? ଆମିସୱୁଦ୍ଧି ଚ ଧମ୍ମୱୁଦ୍ଧି ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ୱୁଦ୍ଧିଯୋ। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମାସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱୁଦ୍ଧୀନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମୱୁଦ୍ଧୀ’’ତି।

୧୬୧। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି , ଭିକ୍ଖୱେ, ରତନାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଆମିସରତନଞ୍ଚ ଧମ୍ମରତନଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ରତନାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ରତନାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମରତନ’’ନ୍ତି।

୧୬୨। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସନ୍ନିଚଯା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଆମିସସନ୍ନିଚଯୋ ଚ ଧମ୍ମସନ୍ନିଚଯୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସନ୍ନିଚଯା। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ସନ୍ନିଚଯାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମସନ୍ନିଚଯୋ’’ତି।

୧୬୩। ‘‘ଦ୍ୱେମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱେପୁଲ୍ଲାନି। କତମାନି ଦ୍ୱେ? ଆମିସୱେପୁଲ୍ଲଞ୍ଚ ଧମ୍ମୱେପୁଲ୍ଲଞ୍ଚ। ଇମାନି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ୱେପୁଲ୍ଲାନି। ଏତଦଗ୍ଗଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ୱେପୁଲ୍ଲାନଂ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମୱେପୁଲ୍ଲ’’ନ୍ତି।

ସନ୍ଥାରୱଗ୍ଗୋ ଚତୁତ୍ଥୋ।

(୧୫) ୫। ସମାପତ୍ତିୱଗ୍ଗୋ

୧୬୪। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମାପତ୍ତିକୁସଲତା ଚ ସମାପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନକୁସଲତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’ତି।

୧୬୫। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅଜ୍ଜୱଞ୍ଚ ମଦ୍ଦୱଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୬୬। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଖନ୍ତି ଚ ସୋରଚ୍ଚଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୬୭। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସାଖଲ୍ୟଞ୍ଚ ପଟିସନ୍ଥାରୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୬୮। ‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅୱିହିଂସା ଚ ସୋଚେୟ୍ୟଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୬୯। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଇନ୍ଦ୍ରିୟେସୁ ଅଗୁତ୍ତଦ୍ୱାରତା ଚ ଭୋଜନେ ଅମତ୍ତଞ୍ଞୁତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୦। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଇନ୍ଦ୍ରିୟେସୁ ଗୁତ୍ତଦ୍ୱାରତା ଚ ଭୋଜନେ ମତ୍ତଞ୍ଞୁତା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୧। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ପଟିସଙ୍ଖାନବଲଞ୍ଚ ଭାୱନାବଲଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୨। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସତିବଲଞ୍ଚ ସମାଧିବଲଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୩। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୪। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସୀଲୱିପତ୍ତି ଚ ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତି ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୫। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସୀଲସମ୍ପଦା ଚ ଦିଟ୍ଠିସମ୍ପଦା ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୬। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସୀଲୱିସୁଦ୍ଧି ଚ ଦିଟ୍ଠିୱିସୁଦ୍ଧି ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୭। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଦିଟ୍ଠିୱିସୁଦ୍ଧି ଚ ୟଥାଦିଟ୍ଠିସ୍ସ ଚ ପଧାନଂ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୮। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠିତା ଚ କୁସଲେସୁ ଧମ୍ମେସୁ, ଅପ୍ପଟିୱାନିତା ଚ ପଧାନସ୍ମିଂ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୭୯। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ମୁଟ୍ଠସ୍ସଚ୍ଚଞ୍ଚ ଅସମ୍ପଜଞ୍ଞଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୮୦। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସତି ଚ ସମ୍ପଜଞ୍ଞଞ୍ଚ । ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’ତି।

ସମାପତ୍ତିୱଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚମୋ।

ତତିୟୋ ପଣ୍ଣାସକୋ ସମତ୍ତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୧। କୋଧପେୟ୍ୟାଲଂ

୧୮୧। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? କୋଧୋ ଚ ଉପନାହୋ ଚ…ପେ… ମକ୍ଖୋ ଚ ପଳାସୋ [ପଲାସୋ (କ।)] ଚ… ଇସ୍ସା ଚ ମଚ୍ଛରିୟଞ୍ଚ… ମାୟା ଚ ସାଠେୟ୍ୟଞ୍ଚ… ଅହିରିକଞ୍ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୮୨। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅକ୍କୋଧୋ ଚ ଅନୁପନାହୋ ଚ… ଅମକ୍ଖୋ ଚ ଅପଳାସୋ ଚ… ଅନିସ୍ସା ଚ ଅମଚ୍ଛରିୟଞ୍ଚ… ଅମାୟା ଚ ଅସାଠେୟ୍ୟଞ୍ଚ… ହିରୀ ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା’’।

୧୮୩। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିହରତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? କୋଧେନ ଚ ଉପନାହେନ ଚ… ମକ୍ଖେନ ଚ ପଳାସେନ ଚ… ଇସ୍ସାୟ ଚ ମଚ୍ଛରିୟେନ ଚ… ମାୟାୟ ଚ ସାଠେୟ୍ୟେନ ଚ… ଅହିରିକେନ ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପେନ ଚ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିହରତି’’।

୧୮୪। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସୁଖଂ ୱିହରତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅକ୍କୋଧେନ ଚ ଅନୁପନାହେନ ଚ… ଅମକ୍ଖେନ ଚ ଅପଳାସେନ ଚ… ଅନିସ୍ସାୟ ଚ ଅମଚ୍ଛରିୟେନ ଚ… ଅମାୟାୟ ଚ ଅସାଠେୟ୍ୟେନ ଚ … ହିରିୟା ଚ ଓତ୍ତପ୍ପେନ ଚ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସୁଖଂ ୱିହରତି’’।

୧୮୫। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସେଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିହାନାୟ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ? କୋଧୋ ଚ ଉପନାହୋ ଚ… ମକ୍ଖୋ ଚ ପଳାସୋ ଚ… ଇସ୍ସା ଚ ମଚ୍ଛରିୟଞ୍ଚ… ମାୟା ଚ ସାଠେୟ୍ୟଞ୍ଚ… ଅହିରିକଞ୍ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ସେଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିହାନାୟ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି’’।

୧୮୬। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସେଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅପରିହାନାୟ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି। କତମେ ଦ୍ୱେ ? ଅକ୍କୋଧୋ ଚ ଅନୁପନାହୋ ଚ… ଅମକ୍ଖୋ ଚ ଅପଳାସୋ ଚ… ଅନିସ୍ସା ଚ ଅମଚ୍ଛରିୟଞ୍ଚ… ଅମାୟା ଚ ଅସାଠେୟ୍ୟଞ୍ଚ… ହିରୀ ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ସେଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅପରିହାନାୟ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି’’।

୧୮୭। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ୟଥାଭତଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏୱଂ ନିରୟେ। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? କୋଧେନ ଚ ଉପନାହେନ ଚ… ମକ୍ଖେନ ଚ ପଳାସେନ ଚ… ଇସ୍ସାୟ ଚ ମଚ୍ଛରିୟେନ ଚ… ମାୟାୟ ଚ ସାଠେୟ୍ୟେନ ଚ… ଅହିରିକେନ ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପେନ ଚ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ୟଥାଭତଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏୱଂ ନିରୟେ’’।

୧୮୮। ‘‘ଦ୍ୱୀହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ୟଥାଭତଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏୱଂ ସଗ୍ଗେ। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅକ୍କୋଧେନ ଚ ଅନୁପନାହେନ ଚ… ଅମକ୍ଖେନ ଚ ଅପଳାସେନ ଚ… ଅନିସ୍ସାୟ ଚ ଅମଚ୍ଛରିୟେନ ଚ… ଅମାୟାୟ ଚ ଅସାଠେୟ୍ୟେନ ଚ… ହିରିୟା ଚ ଓତ୍ତପ୍ପେନ ଚ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ୟଥାଭତଂ ନିକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏୱଂ ସଗ୍ଗେ’’।

୧୮୯। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଇଧେକଚ୍ଚୋ କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାୟଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରୟଂ ଉପପଜ୍ଜତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? କୋଧେନ ଚ ଉପନାହେନ ଚ… ମକ୍ଖେନ ଚ ପଳାସେନ ଚ… ଇସ୍ସାୟ ଚ ମଚ୍ଛରିୟେନ ଚ… ମାୟାୟ ଚ ସାଠେୟ୍ୟେନ ଚ… ଅହିରିକେନ ଚ ଅନୋତ୍ତପ୍ପେନ ଚ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଇଧେକଚ୍ଚୋ କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାୟଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରୟଂ ଉପପଜ୍ଜତି’’।

୧୯୦। ‘‘ଦ୍ୱୀହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଇଧେକଚ୍ଚୋ କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜତି। କତମେହି ଦ୍ୱୀହି? ଅକ୍କୋଧେନ ଚ ଅନୁପନାହେନ ଚ… ଅମକ୍ଖେନ ଚ ଅପଳାସେନ ଚ… ଅନିସ୍ସାୟ ଚ ଅମଚ୍ଛରିୟେନ ଚ… ଅମାୟାୟ ଚ ଅସାଠେୟ୍ୟେନ ଚ… ହିରିୟା ଚ ଓତ୍ତପ୍ପେନ ଚ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱୀହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଇଧେକଚ୍ଚୋ କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜତି’’।

କୋଧପେନ୍ଯ୍ବାଲଂ ନିଟ୍ଟିତଂ।

୨। ଅକୁସଲପେୟ୍ୟାଲଂ

୧୯୧-୨୦୦। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ଅକୁସଲା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା କୁସଲା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସାୱଜ୍ଜା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ଅନୱଜ୍ଜା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ଦୁକ୍ଖୁଦ୍ରଯା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସୁଖୁଦ୍ରଯା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ଦୁକ୍ଖୱିପାକା… ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସୁଖୱିପାକା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ସବ୍ୟାବଜ୍ଝା… ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମା ଅବ୍ୟାବଜ୍ଝା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ଅକ୍କୋଧୋ ଚ ଅନୁପନାହୋ ଚ… ଅମକ୍ଖୋ ଚ ଅପଳାସୋ ଚ… ଅନିସ୍ସା ଚ ଅମଚ୍ଛରିଯଞ୍ଚ… ଅମାଯା ଚ ଅସାଠେୟ୍ୟଞ୍ଚ… ହିରୀ ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଅବ୍ୟାବଜ୍ଝା’’ତି।

ଅକୁସଲପେୟ୍ୟାଲଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩। ୱିନଯପେୟ୍ୟାଲଂ

୨୦୧। ‘‘ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥୱସେ ପଟିଚ୍ଚ ତଥାଗତେନ ସାୱକାନଂ ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସଙ୍ଘସୁଟ୍ଠୁତାଯ ସଙ୍ଘଫାସୁତାଯ… ଦୁମ୍ମଙ୍କୂନଂ ପୁଗ୍ଗଲାନଂ ନିଗ୍ଗହାଯ, ପେସଲାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଫାସୁୱିହାରାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ଆସୱାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ଆସୱାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ୱେରାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ୱେରାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ୱଜ୍ଜାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ୱଜ୍ଜାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ଭଯାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ଭଯାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଗିହୀନଂ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ପାପିଚ୍ଛାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପକ୍ଖୁପଚ୍ଛେଦାଯ… ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ପସାଦାଯ, ପସନ୍ନାନଂ ଭିୟ୍ୟୋଭାୱାଯ… ସଦ୍ଧମ୍ମଟ୍ଠିତିଯା ୱିନଯାନୁଗ୍ଗହାଯ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅତ୍ଥୱସେ ପଟିଚ୍ଚ ତଥାଗତେନ ସାୱକାନଂ ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞତ୍ତ’’ନ୍ତି।

୨୦୨-୨୩୦। ‘‘ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥୱସେ ପଟିଚ୍ଚ ତଥାଗତେନ ସାୱକାନଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ…ପେ… ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ… ପାତିମୋକ୍ଖଟ୍ଠପନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ପୱାରଣା ପଞ୍ଞତ୍ତା… ପୱାରଣଟ୍ଠପନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ପରିୱାସଦାନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ମାନତ୍ତଦାନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଅବ୍ଭାନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଓସାରଣୀଯଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ନିସ୍ସାରଣୀଯଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଉପସମ୍ପଦା ପଞ୍ଞତ୍ତା… ଞତ୍ତିକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଞତ୍ତିଦୁତିଯକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥକମ୍ମଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଅପଞ୍ଞତ୍ତେ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଅନୁପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ସମ୍ମୁଖାୱିନଯୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ… ସତିୱିନଯୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ… ପଟିଞ୍ଞାତକରଣଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ… ଯେଭୁୟ୍ୟସିକା ପଞ୍ଞତ୍ତା… ତସ୍ସପାପିଯସିକା ପଞ୍ଞତ୍ତା… ତିଣୱତ୍ଥାରକୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସଙ୍ଘସୁଟ୍ଠୁତାଯ, ସଙ୍ଘଫାସୁତାଯ… ଦୁମ୍ମଙ୍କୂନଂ ପୁଗ୍ଗଲାନଂ ନିଗ୍ଗହାଯ, ପେସଲାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଫାସୁୱିହାରାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ଆସୱାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ଆସୱାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ୱେରାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ୱେରାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ୱଜ୍ଜାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ୱଜ୍ଜାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ଭଯାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ଭଯାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ସଂୱରାଯ, ସମ୍ପରାଯିକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ପଟିଘାତାଯ… ଗିହୀନଂ ଅନୁକମ୍ପାଯ, ପାପିଚ୍ଛାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପକ୍ଖୁପଚ୍ଛେଦାଯ… ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ପସାଦାଯ, ପସନ୍ନାନଂ ଭିୟ୍ୟୋଭାୱାଯ… ସଦ୍ଧମ୍ମଟ୍ଠିତିଯା, ୱିନଯାନୁଗ୍ଗହାଯ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅତ୍ଥୱସେ ପଟିଚ୍ଚ ତଥାଗତେନ ସାୱକାନଂ ତିଣୱତ୍ଥାରକୋ ପଞ୍ଞତ୍ତୋ’’ତି।

ୱିନଯପେୟ୍ୟାଲଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୪। ରାଗପେୟ୍ୟାଲଂ

୨୩୧। ‘‘ରାଗସ୍ସ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଭିଞ୍ଞାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଭିଞ୍ଞାୟ ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା’’ତି।

‘‘ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଞ୍ଞାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଞ୍ଞା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକ୍ଖୟାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକ୍ଖୟା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପହାନାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପହାନା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖୟାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖୟା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୟାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୟା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିରାଗାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିରାଗା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିରୋଧାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିରୋଧା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାଗାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାଗା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ରାଗସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗାୟ ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା’’ତି।

୨୩୨-୨୪୬। ‘‘ଦୋସସ୍ସ…ପେ… ମୋହସ୍ସ… କୋଧସ୍ସ… ଉପନାହସ୍ସ… ମକ୍ଖସ୍ସ… ପଳାସସ୍ସ… ଇସ୍ସାୟ… ମଚ୍ଛରିୟସ୍ସ… ମାୟାୟ… ସାଠେୟ୍ୟସ୍ସ… ଥମ୍ଭସ୍ସ… ସାରମ୍ଭସ୍ସ… ମାନସ୍ସ… ଅତିମାନସ୍ସ… ମଦସ୍ସ… ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଭିଞ୍ଞାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଭିଞ୍ଞା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଞ୍ଞାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଞ୍ଞା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକ୍ଖୟାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକ୍ଖୟାୟ ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପହାନାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପହାନା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖୟାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖୟା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୟାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୟା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିରାଗାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିରାଗା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିରୋଧାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିରୋଧା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାଗାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାଗା ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗାୟ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ? ସମଥୋ ଚ ୱିପସ୍ସନା ଚ। ପମାଦସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗାୟ ଇମେ ଦ୍ୱେ ଧମ୍ମା ଭାୱେତବ୍ବା’’ତି।

(ଇଦମୱୋଚ ଭଗୱା। ଅତ୍ତମନା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଭାସିତଂ ଅଭିନନ୍ଦୁନ୍ତି।) [( ) ଏତ୍ଥନ୍ତରେ ପାଠୋ ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ। ପୀ। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି]

ରାଗପେୟ୍ୟାଲଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଦୁକନିପାତପାଳି ନିଟ୍ଠିତା।